PARTİ EĞİTİMİ DİZİSİ

İŞÇİ SINIFININ TARİHSEL MİSYONU

TKP

PARTİ
EĞİTİMİ
DİZİSİ

İŞÇİ SINIFININ TARİHSEL MİSYONU

Herausgeber
ERMIS Verlag
Postfach 101016
4300 ESSEN 1

Offset Druckerei
B. Ronnes
4190 Kleve

GİRİŞ

TKP'nin Türkiye işçi sınıfının öncü partisi olduğunu söylüyoruz. TKP Tüzüğünde "TKP Türkiye işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası, onun bilinçli, örgütlü, devrimci öncüsüdür" sözleri yer alıyor. TKP Programında da, sosyalizmi kurmak ve komünizme geçmek TKP'nin uzak amacı olarak saptanıyor. TKP, işçi sınıfının bilinçli, örgütlü devrimci öncüsü olma niteliğini geliştirebildiği ölçüde işçi sınıfının sosyalist devrimi gerçekleştirme görevini yerine getirebileceğinin bilinci ile davranıyor.

Bu nedenle, TKP, Program ve Tüzüğünde ulusal demokrasi için savaşımın başını işçi sınıfı çekerse, antiemperyalist demokratik halk devriminin başlatılıp sonuna kadar geliştirilebileceğini öngörüyor. Antiemperyalist demokratik halk devrimi aşamasının tamamlanıp sosyalist devrime büyümesinin ancak işçi sınıfının öncülüğünde olabileceğini saptıyor. Ve TKP, işçi sınıfının ayrılmaz parçası, devrimci öncüsü olarak bu savaşımda yer aldığını belirtiyor.

Sosyalist devrimi amaçlayan TKP, niçin başka bir emekçi sınıf ve katmanın değil de, işçi sınıfının öncülüğünü gerçekleştirme rolünü üstlenmektedir?

EN DEVRİMCİ SINIF

TKP işçi sınıfının öncülüğünü gerçekleştirmesini sağlamayı amaçlıyor, çünkü, toplumun gelişmesi sırasında, kapitalizme devrimci yoldan son verip sosyalizmi ve komünizmi kuracak tek sınıf işçi sınıfıdır. TKP kendine işçi sınıfının bilimi Marksizm-Leninizmi kılavuz edinmektedir. Bilimsel sosyalizmin kurucuları Marks ve Engels, Komünist Partisi Manifestosu'nda (1848) burjuvaziye karşı çıkan sınıflar arasında sadece proletaryanın gerçekten devrimci bir sınıf olduğunu söylüyorlar ve komünizme geçişi sonuna kadar götürecek tek sınıfın proletarya olmasının nedenlerini açıklıyorlar.

I- İŞÇİ SINIFININ KAPİTALİZME SON VERİP KOMÜNİZMİ KURABİLECEK TEK SINIF OLMASININ NEDENLERİ

Bu nedenler işçi sınıfının maddi üretimdeki toplumsal ve ekonomik konumundan kaynaklanıyor.

Kapitalist toplumda proletarya sömürülen ve hiçbir üretim aracına sahip olmayan sınıftır

Makinalar, tezgahlar fabrikalar, hammaddeler tüm üretim araçları burjuvaların özel malıdır. Proletarya ise kendisinin ve ailesinin yaşamını sürdürebilmek için işgücünü kapitalistlere parayla satmak, ürettiğinin çok küçük bir kısmının karşılığını ücret olarak almak, geri kalanını artıdeğer olarak kapitaliste bırakmak zorundadır. Yani kendini sömürtmek zorundadır. Bu sömürü ilişkileri proletarya ile burjuvazi arasında uzlaşmaz sınıf çelişkileri yaratır. Kapitalist düzen varoldukça proletaryanın sömürüden kurtulması söz konusu değildir. Bu durumda, üretim araçlarının özel mülkiyetini kaldırmak işçi sınıfının vazgeçemeyeceği bir görev olmaktadır. Bu nedenle proletarya sosyalist devrimi yapacak, sosyalizmi kuracak, üretim araçlarının özel mülkiyetinin bütün kalıntılarını kaldırıp komünizme kadar gidecek tek sınıftır.

Sosyalist devrimden sonra işçi sınıfı üretim araçlarının üzerinden özel mülkiyeti kaldırır. Üretimin amacı kâr olmaktan çıkar. Tüm emekçilerin ihtiyaçlarının en iyi biçimde karşılanması üretimin amacı olur. Kapitalist toplumda "zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayan proletarya" durumundaki işçi sınıfı, sosyalizmde üretim araçlarının toplumsal mülk sahibi durumuna gelir. İşçi sınıfı sosyalizmde üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinin koruyucusu ve geliştiricisidir. Sosyalist devrimden sonra da en gelişmiş maddi üretimi yapan sınıf olarak, üretim araçlarının toplumsal mülkiyet biçimlerinin sürekli geliştirilmesi işçi sınıfının çıkarınadır. Bu nedenle sosyalist ülkelerde de komünizme geçişi sonuna kadar götürecek sınıf işçi sınıfıdır.

İşçi sınıfı en önemli üretici güçtür

Üretim araçları, üreticiler ve artık günümüzde bilimden oluşan üretici güçlerin en önemlisi işçi sınıfıdır. Çünkü işçi sınıfı toplumdaki zenginliklerin en büyük ve en gelişmiş kısmını yaratır. İşçi sınıfının en önemli kısmı, çekirdeği büyük sanayi üretiminde yer alır. İşçi sınıfı varolan en modern üretim araçlarını kullanır, onlarla çalışır. En modern üretim koşullarında bulunmak, işçi sınıfına, toplumun nasıl bilinçli, yasallıklara uygun bir şekilde dönüşümlere uğratılacağını kavramakta olanaklar yaratır. Yaşamı üretim ile sıkı sıkıya bağlı olduğu için üretici güçlerin gelişmesi onun sınıfsal çıkarları ile doğrudan bağlıdır. Nitekim reel sosyalizm ülkelerinde üretici güçleri hızla geliştirmede, bilim ve teknikten yararlanmada işçi sınıfının ne denli çıkarı olduğunu açıkça görüyoruz. Sosyalist devrimden sonra da üretici güçleri geliştirmede başı çeken sosyal güç işçi sınıfı oluyor. İşçi sınıfı üretici güçleri komünist toplumu kurma düzeyine kadar geliştirebilecek ana güçtür.

İşçi sınıfı her zaman emeği ile yaşamış ve yaşayacak tek sınıftır

İşçi sınıfı varolduğundan bu yana hep kendi emeği ile yaşamıştır. Hiçbir zaman üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olmamıştır. Hep burjuvazinin sömürüsüne uğramıştır. Her zaman kendi emeği ile yaşamak zorunda olduğundan, başkasını sömürmesi sözkonusu olmamıştır. Bu nedenle, kendisini ve tüm emekçileri sömürüden kurtarmakta çıkarı vardır. Aynı şekilde sosyalizmde de, işçi sınıfı egemen sınıf olarak, sosyalist toplumu sınıfsal bağlaşıklarıyla birlikte çalışarak kurmaktadır. Kapitalizmden kalma çalışarak yaşama, başkasının emeğine muhtaç olmama alışkanlığı sosyalist toplumda bilinçli bir ihtiyaç durumuna gelmeye başlamıştır. Kısacası işçi sınıfı, çalışmayı vazgeçilmez bir ihtiyaç olarak benimsemeye, yani komünizme kadar gitmeye en yatkın sınıftır.

Çalışma alışkanlığı aynı zamanda işçi sınıfına birlikte davranma yeteneğini sağlar. "Çalışma birleştirir, özel mülkiyet ayırır", bu komünistlerin temel görüşlerinden biridir. Bununla birlikte kapitalist toplumda özel mülkiyet ilişkileri proletaryayı da bir ölçüde etkiler. Daha fazla ücret elde etme, işini yitirmeme gibi kaygılar işçiler arasında belirli bir rekabet yaratır. Bu, proletaryanın ikincil nitelikte bir özelliğidir. Kapitalizmde de proletaryanın öne çıkan

özelliği birlik içinde davranmaktır. Sosyalist toplumdaysa, özel mülkiyetin kaldırılması ile atbaşı olarak işçiler ve öteki emekçiler arasında dayanışma, yardımlaşma ve kollektif çalışma üzerinde kurulu sosyalist çalışma geliştirilir.

İşçi sınıfı yapısı gereği savaşkan ve örgütlü bir sınıftır

İşçi sınıfı varolduğu ilk zamanlardan bu yana, patronlara karşı hak alma savaşını yürüttü. İşçiler önce tek tek işyerlerinde, daha sonra işkolu çapında, daha sonra da tüm ülke ve dünya çapında burjuvazi ile çatıştılar.

Bunun yanısıra, işçi sınıfı, büyük üretimde yoğunlaşan, yani çoğunluğu büyük fabrikalarda çalışan sınıftır. Çok sayıda işçinin aynı işyerinde birlikte ve patronların dayattığı insafsız disiplin koşullarında çalışması, işçi sınıfına birlikte ve disiplinli bir şekilde davranma ve savaşım verme yeteneğini kazandırır.

İşçi sınıfı örgütlü bir sınıftır. Her şeyden önce işyerinde patronlar tarafından kurulmuş bir *iş örgütlenmesi* vardır. Bu iş örgütlenmesi, hep birlikte aynı amaç için çalışma, işbölümü yaparak çalışma, altın üste uyması, biçimsel değil işe dayalı bir disiplin sağlanması gibi şeyleri işçiler için doğal duruma getirir. İş örgütlenmesine ek olarak, işçiler ekonomik çıkarlarını korumak ve yeni haklar elde etmek için *sendikalarda* örgütlenirler. İşçi sınıfının en değerli evlatları işçi sınıfının politik erki için savaşım veren devrimci öncü *partide* örgütlenirler. Bu çeşitli düzeylerdeki örgütlülük işçi sınıfının savaşım gücünün temelini oluşturur.

İşçi sınıfının verdiği savaşımlar, toplumsal zenginlikleri üreten ana güç olması dolayısıyla bütün toplumu derinlemesine etkiler. İşçi sınıfı verdiği savaşımların boyutları ve etkinliği ölçüsünde toplumun can damarını elinde tutar. Yaptığı grevler, genel grevler, fabrika işgalleri, çeşitli direnişler, gösteri, miting ve yürüyüşler gibi eylemlerle toplumun yaşamının akışında belirleyici önemde rol oynar. Ülkemizde işçi sınıfı 15-16 Haziran 1970 Direnişi, 16 Eylül 1976 Genel Grevi, Maden-İş'li işçilerin toplu ve uzun grevleri, 1980 Kemal Türkler'in öldürülmesini protesto eylemi gibi çıkışlarla ülke yaşamında ağırlığını duyurmuştur.İşçi sınıfının yaptığı tüm bu türden eylemler onun için bir politik savaşım okulu olur. Onun savaşım özdeneyimi kazanmasına, politik erk için savaşıma yönelmesine temel olur.

İşçi sınıfı savaşkanlığını sosyalizmde de kendi erkini, sosyalizmi

ve tüm dünya işçi sınıfını ve tüm antiemperyalist güçleri güçlendirmek için düzenlediği eylemlerle sürdürür. Üretimin miktarını yükseltmek ve niteliğini iyileştirmek için düzenlenen sosyalist işbaşı yarışmaları, uluslararası işçi sınıfının çeşitli müfrezeleri ile dayanışma eylemleri, antiemperyalist çıkışlar, barışı korumak için yapılan gösteriler vb. Ama sosyalist ülkelerde işçi sınıfı savaşkanlığını her şeyden önce erki elinde tutan sınıf olarak sosyalist devletin tüm olanak ve güçlerini kullanarak gösterir.

İşçi sınıfının sosyalist ve kapitalist ülkelerdeki savaşkanlığı onun dünya çapında kapitalizmi yıkıp komünizmi kurma savaşımında en etkin güç olmasını sağlar.

İşçi sınıfı enternasyonalist bir sınıftır

Çünkü dünyanın bütün ülkelerindeki işçi sınıfının çıkarları ortaktır. Bu ortak çıkarlar ise tüm uluslararası işçi sınıfına ortak amaçlar ve bu amaçların gerçekleşmesi için ortak görevler getirir: Kapitalist sömürü ve baskıdan kurtulmak, tüm dünyada sermayenin egemenliğine son vermek, emperyalizmin kökünü kazımak, sosyalizmi kurmak. Bu savaşımda tüm uluslararası işçi sınıfının ortak sınıf düşmanı uluslararası burjuvazidir. Ancak bu ortak görevlerin yerine getirilmesi sırasında uluslararası işçi sınıfının farklı kolları farklı koşullar sonucu, farklı roller üstlenir. Bu gün, örneğin kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı sermayeye, onun egemenliğine karşı savaşım veriyor. Öncelikle de sermayenin en gelişmiş biçimi olan tekelci sermayeye karşı savaşıyor. Sosyalist ülkeler işçi sınıfı ise sömürü ve baskıdan kurtulmuştur. Bu ülkelerde burjuvazi bir iç sınıf düşmanı olmaktan çıkmıştır. Çünkü ona can veren damarlar işçi sınıfının erkinin ilk günlerinden başlanarak kesilmiş, böylece burjuvazinin giderek kuruyup yok olması sağlanmıştır. Ancak, burjuvazi sosyalist ülkeler işçi sınıfı için de bir dış düşman olarak, özellikle emperyalist burjuvazi şeklinde varlığını sürdürmektedir.

Bu durumda gerek kapitalist, gerekse sosyalist ülkeler işçi sınıfına misyonunu başarıyla gerçekleştirmek için ikili bir görev düşmektedir.

a) Bir yandan kendi ülkesinde sosyalist devrim için ya da sosyalizmi güçlendirmek, geliştirmek, komünizme adımlar atmak için savaşım.

b) Öte yandan başka ülkelerde aynı amaçlar için savaşım veren işçi sınıfına omuz vermek. Emperyalizme karşı ulusal ve sosyal

kurtuluş savaşımı veren tüm halklara omuz vermek.

Uluslararası işçi sınıfı ortak görevlerini gerçekleştirirken uluslararası alanda işbirliği yapar. Ortak politikalar, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi gibi ekonomik, Varşova Antlaşması gibi askersel Dünya Sendikalar Federasyonu gibi sendikal uluslararası örgütler ve hepsinden önemlisi politik alanda Dünya Komünist Hareketi'ni oluşturur. Çünkü karşısında uluslararası alanda askersel paktlar (NATO gibi), ekonomik ortaklıklar (AET, OECD gibi), çokuluslu tekeller şeklinde örgütlenmiş bir tekelci burjuvazi vardır. İşçi sınıfının savaşım koşulları kapitalist sistemde farklıdır, sosyalist sistemde farklıdır. Bir ülkeden ötekine de farklılıklar gösterir. Ama tüm bu farklılıklara karşın uluslararası işçi sınıfı bir bütün olarak ele alındığında, *ortak koşullarda*, kapitalizmden sosyalizme geçmekte olan ve iki ana sosyal sisteme ayrılmış bulunan bir dünyada savaşım vermektedir.

Uluslararası işçi sınıfının sermayeye, en başta da emperyalist sermayeye karşı verdiği savaşımda pusulası tektir: İşçi sınıfının bilimi olan Marksizm-Leninizm. Tüm dünya işçi sınıfının çıkar ve görevlerinin ortak olması onun *ortak bir ideolojiyi* benimsemesine de elverişli koşullar yaratmaktadır. Ortak ideoloji uluslararası işçi sınıfının ortak savaşımının bütünselliğini sağlayan temeldir.

Ortak çıkarlar, ortak amaç ve görevler, ortak savaşım koşulları ve ortak ideoloji işçi sınıfına enternasyonalist bir nitelik kazandırır. Proleter enternasyonalizmi işçi sınıfının enternasyonalist niteliğinin bilinçli bir davranış durumuna gelmiş seklidir.

İşçi sınıfı sürekli kendi içinde gelişen ve sayıca artan tek sınıftır

1850'lerde yeryüzünde yaklaşık 10 milyon proleter vardı. Bu sayı 1900'lerde 90 milyona yükseldi. 1980 yılında ise dünyadaki işçi sayısı 780 milyonu bulmuştu. Bu sayılar dünya nüfusunun artış hızı ile kıyaslandığında, işçilerin dünya nüfusu içindeki paylarının sürekli yükseldiği görülür. Oysa diğer bütün emekçi sınıf ve katmanların dünya nüfusu içindeki payı sürekli düşmektedir.

Bunun ana nedenlerinden biri, kapitalist ülkelerde giderek artan sayıda işçi olmayan emekçi sınıf ve katmanlardan kişilerin, hatta burjuvazinin kimi katmanlarından kişilerin işgüçlerini satarak yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmalarıdır.

Bu olaya *Proleterleşme* adını veriyoruz. Proleterleşme özel mül-

kiyetin giderek daha az elde toplanmasının, sermayenin yoğunlaşıp merkezileşmesinin bir sonucudur.

İşçi sınıfı sadece sayı olarak artmıyor, kendi içinde nitelik olarak da gelişiyor. Çağımızda bilimsel-teknik ilerlemenin, üretim araçlarındaki hızlı gelişmenin işçi sınıfının sayısı ve yapısı üzerinde önemli etkileri oluyor.

Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde, bilimsel teknik ilerleme özel mülkiyetin merkezileşmesini daha da artırıyor. Bunun sonunda proleterleşme de artıyor. Üretimin mekanikleşmesi ve otomatikleşmesi ile emeğin toplumsal niteliği yükseliyor. Üretim merkezileşiyor. Aynı üretim zincirinin şu ya da bu halkasında birbiri ile ilişkili olarak çalışan işçi sayısı artıyor. Böylece sosyalizmin maddi önkoşulları olgunlaşıyor. Bunun yanısıra bütün kapitalist ülkelerde bilimsel-teknik ilerleme ve onun yan etkileri işsizliği artırıyor, bu da huzursuzlukların ve işçi yığınlarında hareketlenmenin artmasına yol açıyor.

Sosyalist ülkelerde ise bilimsel-teknik ilerleme üretimi artırıyor, işçilerin çalışma koşullarını daha elverişli kılıyor. Bunun sonucu işçi sınıfı ve tüm emekçilerin maddi ve kültürel yaşam koşulları daha da iyileşiyor.

İşçi sınıfının sayıca artmasının bir diğer belirtisi işçi kökenli işçilerin sayısının çoğalması oluyor. Bir kaç kuşaktan beri işçi olanların artması özellikle sosyalist ülkelerde işçi sınıfının devrimci gücünü gelenekler ve deneyimlerle besliyor. Bu ülkelerde işçi yaşam tarzı, işçi gelenekleri, işçi psikolojisi toplumun tümünün yaşam tarzını belirliyor.

Kapitalist ülkelerde işçilerin sayı ve oran olarak sürekli artması bütün sınıf ve katmanların giderek işçileşmesi eğilimi, sosyalizmi ve komünizmi kurma görevinin işçi sınıfına düştüğünü bir kez daha kanıtlıyor. Sosyalist ülkelerde tüm nüfusun giderek işçileşmesi, işçi sınıfının, yaşam tarzı ile, gelenekleri ile, çalışmaya dayalı ahlak anlayışı ile tüm topluma damgasını basması, işçi sınıfının sosyalizmi ve komünizmi kurma görevini gerçekleştiren sınıf olduğunu herkese gösteriyor.

İşçi sınıfı, verdiği örgütlü savaşımlar sonucu değişir ve kendi varoluş koşullarını değiştirir. Sosyalizmi ve komünizmi kurma görevlerini daha iyi yerine getirecek duruma gelir. Kapitalist toplumda örgütlü savaşım içinde komünist partisinde ve onun etkilediği yerlerde işçilerin politik açıdan yetişmesi ve devrimci sınıf morali kazanması sağlanır. Sosyalist devrim ve sosyalist kuruculukta ise politik açıdan yetişmenin içerik ve kapsamında dev ilerlemeler olur.

NOTLAR:

II-İŞÇİ SINIFININ TARİHSEL MİSYONUNUN İÇERİĞİ, NASIL GERÇEKLEŞTİRİLEBİLECEĞİ VE ÖNEMİ

Yukarıda gördüğümüz nedenlerden ötürü, *kapitalizme devrimci yoldan son verip sosyalizmi ve komünizmi kurmak işçi sınıfının tarihsel misyonudur.* Yani bu, toplumun gelişmesinin bir yasallığı olarak, objektif nedenlerden ötürü, işçi sınıfına düşen ve sadece onun gerçekleştirebileceği bir görevdir.

İşçi sınıfının yapacağı toplumsal bir devrimdir

İşçi sınıfının yapmakla yükümlü olduğu toplumsal devrim sosyalist devrimdir. Sosyalist devrim toplumsal devrimlerin en üst düzeyde olanı ve en gelişmiş biçimidir. Sosyalist devrim burjuvazinin erkine son verilmesi, işçi sınıfı erkinin kurulması, giderek sosyalizmin kurulup geliştirilmesi ve komünizmin kurulmasıdır. Ama işçi sınıfı, sosyalizmi kurmadan önce, yerine getirilmesi gereken demokratik, antiemperyalist, antifaşist görevler varsa bunları da gerçekleştirir. Çünkü ancak böylece sosyalizmi kurmanın önkoşulları tamamlanabilir. Günümüzde işçi sınıfının sayısı ve savaşım deneyiminin belirli bir düzeye vardığı ülkelerde demokratik halk devrimleri, antiemperyalist nitelikte, antifaşist nitelikte devrimler, antitekel dönüşümler sosyalist devrimin yolunu açabilir.

Ülkemizde TKP sosyalist devrimin yolunu açması için, işçi sınıfının öncülüğünde demokratik halk devriminin başlatılıp tamamlanmasını öngörüyor. Türkiye'nin emperyalizme bağımlı bir ülke olması demokratik halk devrimine antiemperyalist görevler de yüklüyor. TKP, sosyalist devrime yaklaşma aşaması olarak antiemperyalist, demokratik halk devrimini alıyor.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde ise sosyalist devrimin yolunu açmak için işçi sınıfının bir takım antitekel dönüşümlerin başını çekmesi gerekiyor.

Marks toplumsal devrimi ekonomik, politik ve ideolojik alanda yapılacak dönüşümlerin toplamı olarak tanımlıyor. *İşçi sınıfının yapacağı toplumsal devrimde, yani sosyalist devrimde bu dönüşümler ana hatları ile nelerdir?*

● DEVRİMİN EKONOMİK YANI: İşçi sınıfının yapacağı toplumsal devrimin son tahlilde belirleyici yanıdır. Ekonomik yanı tamamlanmamış bir toplumsal devrim başarısızlıklara uğramaya mahkumdur.

İşçi sınıfının yapmakla görevli olduğu toplumsal devrimin ana ekonomik içeriği üretimin ve emeğin sosyalist toplumsallaştırılmasıdır. Yani, üretim araçlarının özel mülkiyetinin kaldırılması, işgücünün meta olmaktan, yani para ile alınıp satılmaktan çıkarılmasıdır.

Bu önlemlerin alınmasıyla, üretici güçlerin toplumsallaşması ve gelişmesi hızlanır. Üretici güçler geliştikçe toplumdaki her türlü işbölümünün kalkmasının, böylece toplumda farklı sınıfların yakınlaşıp kaynaşmalarının koşulları oluşur. Toplumda farklı sınıflar oluşmasına yol açan şey toplumsal işbölümüdür. Toplumsal işbölümünün kalkması için üretici güçlerin yüksek bir düzeye ulaşması şarttır. Aynı şekilde, üretici güçlerin gelişmesiyle emeğin toplumsallığı artar. İnsan emeği yepyeni nitelikler kazanır. Bunların sonunda çalışma zoraki bir şey olmaktan çıkar. İnsanoğlunun vazgeçemeyeceği bir ihtiyaç durumuna gelir.

● DEVRİMİN POLİTİK YANI: İşçi sınıfının toplumsal devriminin ekonomik yanını gerçekleştirebilmek için politik önkoşullar gereklidir. İşçi sınıfı devriminin politik yanı, ekonomik gelişmeleri gerçekleştirecek politik erkin yaratılmasıdır.

İşçi sınıfı devriminin politik yanının ilk adımı *proletarya diktatörlüğünün kurulmasıdır.* Yani sosyalist devrimin politik alanda başarıya ulaşması, erke işçi sınıfının bağlaşıklarıyla birlikte el koymasıdır. Proletarya diktatörlüğü işçi sınıfının tarihsel misyonunu gerçekleştirebilmesinin vazgeçilmez koşuludur.

Proletarya diktatörlüğünün kurulmasından sonra sosyalist kuruculuğun başlaması ile birlikte, *proletarya diktatörlüğünün geliştirilmesi* doğrultusunda adımlar atılır. Sosyalist demokrasi geliştirilir. Yani, gittikçe daha geniş işçi ve emekçi yığınlarının devlet ve toplumun yönetimine katılmaları ve bunu gittikçe daha aktif gerçekleştirmeleri sağlanır. Proletarya diktatörlüğü sosyalist üretim ilişkilerinin yerleştirilmesi ve gelişmiş sosyalizm kuruculuğu aşamalarında geliştirilir ve gelişmiş sosyalizm aşamasında *tüm halkın* devleti şeklini alır. Tüm halkın devletinde erk işçi sınıfının yöneticiliğinde bütün emekçilerindir. Tüm halkın devletinde de sosyalist demokrasi gelişmeye devam edecek ve giderek *komünistçe bir araya gelmiş emekçilerin kendi kendilerini yönettikleri bir örgüt e* dönüşecektir.

● DEVRİMİN İDEOLOJİK YANI: Bu, öncü parti tarafından geliştirilen Marksist-Leninist teorinin işçi sınıfı hareketiyle iç içe geçmesidir. Bu yöndeki çalışmalar daha sosyalist devrim öncesinde öncü parti tarafından yığınların içinde yürütülür. Erkin ele geçirilmesinden sonra ise en geniş yığınlara yayılır. Okullarda, bütün eğitim kuruluşlarında komünist eğitim yapma, işyeri, sendika, yerleşim yeri ve her türlü toplumsal örgütlenmede Marksizm-Leninizmi öğretme olanakları doğar. İşçi ve öteki emekçilerin burjuva ideolojisinden etkilenmesine karşı savaşım artırılır. İşçi sınıfının ideolojisi geniş yığınlar tarafından benimsenip kendi çıkarları doğrultusunda kullanılmaya başlanır. Böylece, giderek bir bütün olarak toplum, kendiliğinden davranış biçiminden bilinçli davranış biçimine geçer.

İşçi sınıfı tarihsel misyonunu nasıl gerçekleştirebilir?

● KENDİ DEVRİMCİ PARTİSİNİN ÖNCÜLÜĞÜNDE: İşçi sınıfının yapacağı devrim, şimdiye kadar diğer sınıfların yaptıkları devrimlerden farklıdır. Bu, *üretim araçlarının özel mülkiyetinin her türlüsüne son verecek bir devrimdir.* Bu, tarihteki en gelişmiş sömürücü sınıfın en gelişmiş politik erkini devirmek için yapılan bir devrimdir. Bu, işçi sınıfının kendi ülkesinde burjuva erkine son vermekle bitmeyecek olan, hem kendi ülkesinde, hem tüm dünyada komünizm kuruluncaya kadar sürecek bir devrimdir.

İşçi sınıfının bu dev boyutlu tarihsel misyonunu yerine getirebilmesi için Marksist-Leninist bir devrimci parti zorunludur.

Çünkü tarihsel misyonun getirdiği görevleri gerçekleştirebilmesi için işçi sınıfının *yüksek bir bilinçlilik* ve *yüksek bir örgütlülük düzeyine* sahip olması şarttır.

Yüksek bir bilinçlilik düzeyi demek, Marksist-Leninist teoriyle, ağır sınıf savaşımlarının deneyimleriyle donanmış olmak demektir.

Yüksek bir örgütlülük düzeyi ise, bu görevleri yerine getirebilmek için her türlü ağır koşulda savaşabilecek, diğer işçi örgütlerinden ayrı niteliklere sahip bir savaşım örgütünde bir araya gelmek demektir.

Bu iki zorunluluk, yüksek bilinçlilik ve yüksek örgütlülük, işçi sınıfının özel bir partide örgütlenmesini zorunlu kılıyor. Bu, işçi sınıfının bağımsız öncü partisidir.

Çağımızda, emperyalizm çağında, sosyalizme geçiş çağında, savaşımını, öncülük görevini hakkıyla sürdürebilmesi için, işçi sınıfının bağımsız partisinin bu niteliğini koruyabilmesi için, üstün niteliklerle donanması, Leninci bir parti olması gerekiyor. Çağımızda ancak Leninci bir parti işçi sınıfına tarihsel misyonunu gerçekleştirmede yol gösterebilir. İşçi sınıfı tarihsel misyonunu ancak Leninci partinin yol göstericiliğinde savaşarak gerçekleştirebilir.

● KÖYLÜLÜK, AYDINLAR VE TÜM ÖTEKİ EMEKÇİLERLE BAĞLAŞIKLIK İÇİNDE: Kimlere emekçi diyoruz? Maddi üretimde bulunan ya da bir başka biçimde toplumun yaşamını sürdürüp geliştirmesine katkıda bulunan, geçmişini kendi emeğiyle sağlayan, başkalarını sömürmeyen çok çeşitli sınıf ve katmanlardan oluşan, nüfusun ezici çoğunluğunu meydana getiren çok geniş bir insan topluluğuna emekçiler diyoruz. İşçi sınıfının yanı sıra, zengin köylülerin dışındaki köylülük, kentlerdeki esnaf ve zanaatçılar, aydın ve memurların büyük bölümü, kent yoksulları, vb. emekçileri oluşturuyor;

Bütün emekçilerin temel çıkarları aynıdır: sömürü ve baskıdan kurtulmak. Ancak, I. bölümde açıkladığımız, maddi üretimdeki sosyal ve ekonomik konumundan kaynaklanan özelliklerinden ötürü, bu ortak çıkarları sonuna kadar savunabilecek tek sınıf işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı bu özelliklerinden ötürü, *bütün emekçilerin çıkarlarını temsil etmesi gereken sınıftır.*

Öte yandan, işçi sınıfı toplumun tümünü sömürüden kurtardığı ölçüde kendisini de sömürüden kurtarabilir. Bu nedenlerden ötürü, işçi sınıfı tüm öteki emekçi sınıf ve katmanlarla bağlaşıklık kurmak ve bu bağlaşıklıkta *hegemon* olmak zorundadır. Hegemon olmak demek, bu bağlaşıklığı biçimsel olarak değil, fiilen yönetebilmek demektir. İşçi sınıfının öteki emekçilerle bağlaşıklığı ve bu bağlaşıklıktaki hegemonluğu sağlanmadan, toplum sosyalist devrime doğru ilerletilemez, sosyalist devrim gerçekleştirilemez, gerçekleştirildikten sonra da bu bağlaşıklık sürekli sağlamlaştırılmadıkça korunup geliştirilemez.

Tarihte şimdiye kadar, işçi sınıfının tek başına devrim yapıp bunu tek başına sonuna kadar götürebildiği görülmemiştir. Örneğin 1871 Paris Komünü'nde işçi sınıfı erki elde etmiş ama sürdürememiştir. Bunun ana nedenlerinden birisi, öteki emekçilerle, özellikle köylülükle bağlaşıklık kuramaması olmuştur.

İşçi sınıfı bağlaşıklık politikasında iki noktaya dikkat eder:

● diğer emekçilere karşı sekter davranmamak. Çünkü bütün emekçilerin hedefi nesnel olarak temelde aynıdır.

● öteki emekçi sınıf ve katmanların kapitalizmi yıkıp sosyalizmi kurma konusunda *her zaman* ikircimli davranacaklarını göz önünde bulundurmak. Öteki emekçilerin ikircimli davranmaları, bunların önemli kesimlerinin ikili sınıf karakterlerine, yani hem emekçi, hem de mülk sahibi niteliklerine sahip olmalarından, burjuvazinin etkisine açık sosyal konumlarından ileri gelmektedir

Bağlaşıklık konusunda, *sağ tavır*, işçi sınıfının öncü rolünü yadsır. Dolayısıyla işçi sınıfının devrimci partisinin öncü rolünü de yadsır. İşçi sınıfını öteki emekçilerle bir kefeye koyar, aradaki farkın üstünü örter. Bu tutum öteki emekçilerle bağlaşıklıkta işçi sınıfının başı çekmesini engeller. Üstelik, tüm emekçilerin burjuvaziden bağımsız bir bağlaşıklıkta toplanmalarını da önler. Çünkü işçi sınıfının yol göstericiliği olmadan, işçi olmayan emekçi güçler kapitalizme karşı birleşmenin zorunluluğunu göremezler ve görseler de birleşemezler. Sağ oportünist bağlaşıklık politikası, emekçilerin çeşitli burjuva politikalarına bağlanmalarıyla sonuçlanır.

Bağlaşıklık konusundaki *"sol" tavır* ise tüm emekçilerin bağlaşıklık kurması zorunluluğunu yadsır. İşçi sınıfı dışındaki emekçileri burjuvaziyle bir kefeye koy. Böylece işçi sınıfını öteki emekçilerden yalıtlamak isteyerek, onun öncülük görevini yadsımış olur.

Bağlaşıklık konusunda sağ tavrın da, "sol" tavrın da temelinde işçi sınıfının bütün emekçilerin çıkarlarını temsil ettiğine ve tüm emekçilerin ortak amaçlarına ulaşılmasını gerçekleştirebilecek tek sınıf olduğuna inançsızlık yatar.

Genel eğilim olarak, kapitalizm geliştikçe öteki emekçi sınıflar yavaş yavaş sayıca azalır. İşçilerin sayısı ise sürekli yükselir. Kapitalizmin görece geri olduğu, bu nedenle işçi sayısının sınırlı, buna karşılık diğer emekçi kesimlerin sayısının ise yüksek olduğu ülkemizde, işçi sınıfı tüm emekçilerin bağlaşıklığını sağlamak ve bu bağlaşıklıkta başı çekebilmek için, çok dikkatli, çok ustaca bir politika yürütmek zorundadır. İşçi sınıfının deneyimi ve Marksist-Leninist teori bize bu olanakları vermektedir. Nitekim Programımız da bunu görev olarak önümüze koyuyor. TKP programında, antiemperyalist demokratik halk devriminin görevlerini işçi sınıfının öncülüğünde, işçi-köylü bağlaşıklığı temelinde tüm halkın birleşik güçlerinin tamamlayabileceği, sosyalist devrimdeyse öncü gücün emekçi köylülükle ve öteki kent emekçileriyle bağlaşıklık

kuran işçi sınıfı olacağı, işçi sınıfının sosyalizme geçiş öncesinde işbirliği yaptığı güçleri de sosyalizm amacına kazanmak, onlarla işbirliğini sürdürmek için çalışacağı saptanıyor. Programda öngörülen bu çok aşamalı ve esnek bağlaşıklık politikasını yürütme görevi, son tahlilde, ancak parti kadrolarının politik ve ideolojik düzeylerini yükseltmekle, partiyi güçlendirmekle olanaklıdır.

İşçi sınıfının tarihsel misyonunun önemi

Lenin, işçi sınıfının tarihsel misyonunu Marksizmin en önemli yanı olarak değerlendiriyor.

İşçi sınıfının tarihsel misyonu Marksizmin en önemli yanıdır.

● ÇÜNKÜ İşçi sınıfının ve onun Marksist-Leninist partisinin devrimci rolünü kavramak, çağımızdaki toplumsal ilerlemenin sınıfsal içeriğini ve kapitalizmden sosyalizme geçişin özünü görmektir.

İşçi sınıfının tarihsel misyonunu derinlemesine kavramayan bir kimse her an işçi sınıfına ve onun devrimci partisine güvenini, inancını yitirebilir, kavgada barikadın öte yanına düşebilir. İşçi sınıfının tarihsel misyonunu kavramayan bir kimse çeşitli bahaneler uydurarak işçi sınıfının dışında sözümona sosyalizme giden başka yollar arayabilir. İşçi sınıfının objektif devrimci potansiyelini, işçi sınıfının devrimciliğinin yoğunlaşmış bir ürünü olan Marksist-Leninist öğretiyi, bu öğretiyi kendine kılavuz edinen partisinin devrimci öncülüğünü derinlemesine kavramayan bir kimse, savaşımın şu ya da bu anında yanlış yerlere sürüklenebilir ya da moral olarak savaşım gücünü yitirebilir. İşçi sınıfının devrimci gücüne ve onun Marksist-Leninist partisinin öncülüğüne inananlar ise en güç, en umulmadık koşullarda yönünü şaşırmayan, olağanüstü başarı, özveri, kahramanlık örnekleri verenlerdir.

● ÇÜNKÜ sosyalizm yalnız ve yalnız işçi sınıfının savaşımıyla bilim durumuna gelmiştir.

İşçi sınıfının tarihsel misyonunu görmek, işçi sınıfının savaşımından kopuk, gerçeğe aykırı "teori"lerin peşinde kaybolmayı önler. Marksist-Leninist teorinin bundan sonra da, gerek ülkede gerekse dünyada, işçi sınıfının savaşımlarından çıkan derslerin yine işçi sınıfının savaşımlarında sınanması ile gelişeceğini görmeyi sağlar. Teoriyi kağıt üzerinde kuru bir şey olarak görmeyi, devrimci lafazanlığı ve teoriyi küçümsemeyi öngeller. İşçi sınıfının savaşım pratiği ile teorisi arasındaki bağı görmeyi sağlar.

● ÇÜNKÜ Marksist-Leninist öğretinin bütün bileşenleri, yani bilimsel komünizm, diyalektik ve tarihsel materyalizm ve Marksist ekonomi-politik, son tahlilde işçi sınıfının tarihsel misyonunu kapsamlı bilimsel bir temel üzerine oturtmaya yarar.

İşçi sınıfı biliminin bütün dalları, işçi sınıfının devrimci misyonunu yerine getirmesine hizmet etmekte kullanılan güçlü birer silahtırlar. İşçi sınıfını kendi biliminden ya da biliminin şu ya da bu dalından uzak tutmaya çalışmak, onu kapitalizmi yıkıp yeni toplumu kurma savaşımında silahsız bırakmak demektir. Devrimi yapacak olan işçi sınıfı, Marksizm-Leninizm ise onun bu işte kullanacağı silah, cephane ve pusuladır. Silah, cephane ve pusula yani Marksist-Leninist öğreti tek başına devrim yapamaz. Ama silahsız, cephanesiz ve pusulasız yani teorisiz bir işçi sınıfı da burjuvazinin gelişmiş silahları, burjuva ideolojisi, beyin yıkama araçları karşısında yenik düşmeye mahkumdur. Ancak iyi donatımlı, yani Marksist-Leninist partinin kendisine ulaştırdığı teori ve savaşım taktikleri ile donanmış bir işçi sınıfı devrimi başarıya ulaştırabilir.

● ÇÜNKÜ işçi sınıfının rolünü açıklığa kavuşturmak, bütün sözüm ona sosyalist teorilerin önüne açık seçik bir set çekilmesini sağlayacaktır.

Sınıf savaşımı konusundaki her türlü teorik görüşün doğruluğunu, savaşıma yararlı olup olmadığını anlamanın tek yolu, bu teoriyi işçi sınıfının tarih önündeki yükümlülüklerini yerine getirmesi ölçeğine vurmaktır. Teorik görüşlerin ne ölçüde doğru oldukları, işçi sınıfının, tarihsel misyonunun getirdiği görevleri gerçekleştirmesine ne ölçüde yardımcı olduklarından anlaşılır.

NOTLAR:

III. İŞÇİ SINIFININ TARİHSEL MİSYONUNUN GETİRDİĞİ GÖREVLER

İşçi sınıfının tarihsel misyonu, bir dizi somut sorunun çözümlenmesi görevini beraberinde getirir. Bunlar, çok çeşitli alanlardaki, insanlığın şimdiye kadar çözemediği, kimisi yüzlerce hatta binlerce yıldır süren toplumsal sorunların tümüdür. Bu sorunların tümünü çözümleyebilecek tek güç işçi sınıfıdır.

Tarihsel misyonunun işçi sınıfına getirdiği görevlere biraz daha yakından bakalım:

1) ANA GÖREV Proletarya diktatörlüğünü kurmak, sosyalist üretim ilişkilerini, sosyalist toplumu kurmak ve geliştirmek. Yani sosyalist devrimi başlatıp sürdürmek. Bu bağlamda;

- insanın insan tarafından sömürülmesini kaldırmak: Üretim araçlarının özel mülkiyetine son vermek; ekonomideki ve üstyapıdaki sömürü ilişkisi kalıntılarını yok etmek;
- emekçilerin maddi ve kültürel yaşam düzeyini sürekli yükseltmek: Bu, üretici güçleri , sosyalist üretim ilişkilerini sürekli geliştirmekle olanaklıdır;
- aralarında uzlaşmaz çelişki bulunmayan sınıf ve katmanlardan oluşan bir toplum kurmak: Böylesi bir toplum, yani sosyalist toplum sömürü ilişkilerinin ve sömürücü sınıflarının yok edilmesiyle kurulur. Sosyalist toplumdaki, hiçbirisi sömürücü olmayan, işçi sınıfı, kooperatif köylülüğü ve sosyalist aydınlar arasında uzlaşmaz çelişkiler yoktur;
- giderek, komünist emekçiler topluluğunu kurmak: Adım adım sınıf farklılıklarını kaldırarak sınıfsız topluma,bayrağına "herkesten yeteneği kadar, herkese ihtiyacı kadar!" yazılacak komünist topluma ulaşmak.

Ana görev, doğrudan sosyalist devrimle bağlı bir dizi görevi daha kapsar:

2) BARIŞI KORUMAK : İşçi sınıfı tarihsel misyonunu yerine getirmeye başlayarak, yani pekçok ülkede sosyalizmi kurarak, dünya sosyalist sistemini yaratarak, kalıcı bir dünya barışının temellerini atmıştır. Sosyalizm ancak barış koşullarında gelişmesini sürdürebilir. Sosyalizmin barışa ihtiyacı vardır. Bu açıdan dünya barışını korumak sosyalizmi korumaktır. Reel sosyalizm işçi sınıfının yarattığı en değerli şeydir. Bu nedenle barışı korumak uluslararası işçi sınıfının bugüne kadar savaşım ve emeği ile yarattığı en değerli şeyleri korumaktır.

Savaş ise özel mülkiyetin egemenliğinin ve sömürücülerin yayılmacılığının ve çıkar çatışmalarının bir sonucudur. Günümüzde, emperyalist savaş makinesi tüm insanlığı yok edebilecek silahlar üretmiş, bir atom savaşı ile dünyamızda yaşamı tehdit eder duruma gelmiştir. Bu durumda barışı korumak uluslararası emperyalist burjuvaziye karşı savaşmaktır. Bu koşullarda tüm insanlığı bir atom savaşından korumak görevi başta işçi sınıfına düşüyor. Bu görevi en başta onun kendi devletini kurmuş müfrezeleri, sosyalist devletler yerine getiriyor. Saldırgan emperyalizmin bir atom savaşı çıkarmasını en başta askersel, ekonomik, politik gücüyle sosyalist ülkeler topluluğu engelliyor. Sosyalist ülkeler topluluğu sosyalist ülkelerde ve tüm dünyada barışı koruyan ana güçtür. Bu nedenle sosyalizm ne kadar güçlenirse barış o kadar güvence altına alınmış olur. Bu açıdan, günümüzde barışı koruma görevi, sınıfsal çıkarların dışına taşan, her sınıftan tüm insanlığı ilgilendiren global bir sorun olmakla birlikte, barışın korunması özellikle uluslararası işçi sınıfının çıkarlarını ilgilendiriyor. Dünya barışını korumak işçi sınıfının tarihsel misyonunu yerine getirmesine doğrudan bağlıdır. Yarının komünist toplumunda savaşlara yer yoktur.

3) KAFA EMEĞİ İLE KOL EMEĞİ ARASINDAKİ UZLAŞMAZLIĞIN GİDEREK ÜSTESİNDEN GELMEK:

Kafa emeği ile kol emeği arasındaki toplumsal işbölümü, yani bazı insanların kafa emeğiyle çalışırken, başkalarının kol emeğiyle çalışmaları zorunluluğu, üretim araçlarının özel mülkiyetine dayalı toplumlardaki sınıf uzlaşmazlıklarından kaynaklanır. Üretim araçlarının özel mülkiyetinin ortadan kaldırılmasıyla kafa emeğinden her alanda daha fazla yararlanılmaya başlanır. Ağır kol emeği ile çalışma koşulları hafifletilmeye başlar. Kafa emeği-kol emeği işbölümünün toplumda farklı sınıf ve katmanlar yaratmasına üretici güçlerin gelişmesine bağlı olarak adım adım son verilecektir. Bu görev tamamen başarıldığı zaman, komünist toplumun bir belirtisi daha yaratılmış olacaktır.

4) KÖY İLE KENT ARASINDAKİ ÖNEMLİ TOPLUMSAL FARKLILIKLARI ORTADAN KALDIRMAK:

Köyler, kırsal bölgeler özellikle kapitalizmde bakımsız, görece geri bırakılmıştır. Sosyalizm kuruculuğu ile birlikte bu gerilik giderilmeye başlanır. Böylece özellikle köylülüğün yaşam koşulları, yaşama biçimi iyileştirilir. İşçi sınıfının köy ile kent arasındaki farklılıkları giderme çalışmalarında bulunması, işçi-emekçi köylü bağlaşıklığı açısından da önemlidir. Köy ile kent arasındaki toplumsal farklı-

lıklar giderek azalacaktır. Sosyalist ülkelerin işçi sınıfı hem kırsal, hem de kentsel gelişmenin özelliklerini kendinde birleştiren yeni bir yerleşme tarzını hedeflemektedir.

5) GENÇ KUŞAĞI ÖZELLİKLE İŞÇİ GENÇLİĞİ POLİTİK VE SOSYAL EŞİTSİZLİKTEN KURTARMAK:

İşçi sınıfı kapitalist ülkelerdeki gençlerin uğradığı bu eşitsizliğe karşı sosyalist devrimden çok önce savaşıma başlıyor. Sosyalist devrimden sonra ise gençlik işçi sınıfının verdiği yeni toplumu kurma savaşımına eşit haklı bir şekilde katılır. Toplumsal yaşamın bütün alanlarında önemli sorumluluklar üstlenir. Gençliğin sağlıklı bir şekilde yetiştirilmesi ve sorumlu bir şekilde toplumsal yaşamda yer almasının sağlanması, işçi sınıfının misyonunu daha etkin yerine getirmesinin güvencesidir.

6) KADINLARA HAK EŞİTLİĞİ SAĞLAMAK:

Kadınlara politik ve sosyal alanda davranmak kapitalist toplumda düzenin bir gereği olmuştur. İşçi sınıfı daha kapitalist toplumda kadınların hak eşitliği için savaşıma başlar. Bu konuda bazen kimi demokratik haklar elde eder. Ama kadının gerçek hak eşitliği sosyalist toplumda sağlanmaya başlar. Çünkü sömürünün kalkması ile birlikte, kadın emekçileri katmerli sömürme olanakları yok olur. Sosyalist toplumda kadın-erkek eşitliğinin sağlanmaya başlanması, aile ilişkilerinin ve kişiliklerin sosyalist bir temel üzerinde gelişmesinde önemli bir rol oynar.

7) ULUSAL SORUNU TAMAMEN ÇÖZMEK: Ulusal sorun kapitalizmin ortaya çıkışından beri vardır. Ulus olgusu kapitalizmin bir ürünüdür. Ulus sorunu, uluslaşma ve ulusların güçlenmesi, ulusal haklar ve ulusal bağımsızlık için savaşım, ulusal özelliklerin geliştirilmesi, uluslar arasındaki ilişkiler ve toplumsal yaşamın uluslararasılaştırılmasıyla ilgili bir sorunlar kompleksidir. Kapitalizmde burjuvazi ulusal sorunu ancak kısmen ve kendi çıkarına çözebilir. Oysa, başka bir ulusu ezen bir ulus özgür olamaz. Bu açıdan ulusal sorunun çözülmesi de işçi sınıfının görevidir. Bütün ezilen ve bağımsızlıkları için savaşım veren halklar toplumsal ilerlemenin başını çeken işçi sınıfının doğal bağlaşıklarıdır. Ulusal sorun gerçek anlamda ancak sosyalist devrimden sonra, proletarya diktatörlüğünün kurulması, üretim araçlarının özel mülkiyetinin kaldırılması ve işçi sınıfının öteki halk katmanları ile bağlaşıklığını güçlendirmesi ile çözülmeye başlar. Ulusların kendi kaderle-

rini tayin hakkı tam anlamıyla gerçekleşir. Bir ulusun başka bir ulus tarafından ezilmesine son verilir. Uluslar arasında politik hak eşitliği sağlanır, her türlü ulusal ayrıcalık ya da sınırlama kaldırılır. Bir ülkedeki tüm uluslar ve ulusal azınlıklar sosyalist nitelikte topluluklar olarak çok yanlı gelişmeye başlar. Böylece ulusal sorun özü açısından büyük ölçüde çözülmüş olur. Sosyalizm koşullarında ulusların kendi içlerinde gelişip serpilmeleri süreci ile birbirleriyle yakınlaşmaları süreci yan yana işler. Bu süreç SSCB gibi çokuluslu sosyalist ülkelerde bulunan uluslar arasında söz konusu olduğu gibi farklı sosyalist ülkelerdeki farklı sosyalist uluslar için de geçerlidir. Bu süreçler eşitlik, kardeşçe işbirliği ve gönüllük temelinde işler. Ama ulusal sorunun tam çözümü, yani ulusların birbirleri ile kaynaşması, ulusal farklılıkların yok olması uzun, karmaşık bir süreçtir. Pekçok ulusal-etnik farklılıkların ortadan kalkması, sosyal-sınıfsal farklılıkların ortadan kalkmasından çok daha uzun sürecektir.

8)ÇEVRE SORUNLARINI ÇÖZMEK: Doğa ile toplum arasındaki doğal uyum sınıflı toplumla birlikte bozulmaya başladı. Bu uyumun bozulması kapitalist toplumda büyük sanayi üretimi ile iyice arttı. Ve günümüzde çevre bunalımı diye adlandırılan, doğadaki çok sayıdaki hayvan ve bitki türünün hızla yok olmasına yol açan, toplumun yaşamını gittikçe daha olumsuz biçimde etkileyen durum doğdu. Kapitalist sanayinin iyice bozduğu doğa ile toplum arasındaki uyumu bu kez kendiliğinden değil bilinçli bir şekilde yeniden kurmak görevi de işçi sınıfına düşüyor. Doğa ile toplum arasında bilinçli bir uyum sağlanması için toplumdaki sınıf çıkarlarının birbirine uygun olması yani üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılmış olması gerekiyor. Bu nedenle çevre sorunları da ancak sosyalizmde kesin çözüme ulaşmaya başlayabilir. Ama dünyanın içinde bulunduğu derin çevre bunalımı koşullarında, tekelci kapitalizmin doğa-toplum ilişkilerindeki yıkıcı eylemlerinin etkilerini silmek sosyalizmde de uzun sürecektir.

Bu görevlerin hepsi sınıfsal içerikli görevlerdir. Herbirinin gerçekleştirilmesi işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarınadır. Her birinin yerine getirilmesi için atılacak adımlar kapitalizmi yıkma, sosyalizmi ve komünizmi kurma sürecine katkıda bulunacaktır. Bu görevlerin hepsi de ana görev olan sosyalist devrimi başlatıp sürdürme görevine bağlıdır. İşçi sınıfı bağlaşıkları ile birlikte tüm bu görevleri yerine getirdiği ölçüde tarihsel misyonunu gerçekleştirmiş olacaktır.

NOTLAR:

IV. İŞÇİ SINIFININ SAVAŞIMININ GENEL GELİŞME DÜZEYLERİ

İşçi sınıfı tarihsel misyonunu geniş bir tarihsel zaman dilimi içinde yerine getirir. Bu süre, işçi sınıfının ilk savaşımlarından başlayarak komünizmin tüm dünyada utkuya ulaşmasına kadar uzanır. Bu geniş zaman aralığı içinde işçi hareketi çeşitli gelişme düzeylerinden geçer. Marks ve Engels o zamana kadar görülebilen düzeyleri Komünist Manifesto'da "proletaryanın gelişmesinin en genel evreleri" olarak adlandırıyor, bu gelişmenin devrime, burjuva erkinin yıkılıp proletarya erkinin kurulmasına varacağını söylüyor. Yine Marks,"Gotha Programının Eleştirisi" adlı yapıtında, proletarya diktatörlüğünün kurulmasından sonra işçi sınıfının vereceği savaşımın gelişme düzeyleri konusunda uzun erimli öngörülerde bulunuyor. Lenin de "Devlet ve Devrim" adlı yapıtında bu konuyu gele alıyor. SSCB'de ve öteki sosyalist ülkelerde sosyalizmin gelişmesi, komünist topluma doğru gidiş sırasında işçi sınıfının savaşımının ne gibi gelişme düzeylerine ulaştığı ve ulaşacağı konusunda yeni bilgiler kazandırıyor.

İşçi sınıfının savaşımının bugüne kadar geçtiği düzeyleri Komünist Manifesto'daki ekonomik ve politik savaşım düzeylerini esas alarak şöyle sıralayabiliriz:

1.GELİŞME DÜZEYİ: Genç proletaryanın sömürü ve baskıya karşı *kendiliğinden* bir şekilde direnmesidir. Bu direniş sırasında ilk işçi örgütleri (yardımlaşma sandıkları, işçi birlikleri, sendikalar) oluşur. Bu savaşım düzeyinde ekonomik eylemler ağır basar. Ama bir ölçüde politik eylemler de görülür. Buna örnek olarak iş saatlerinin kısaltılması, sendikal özgürlüklerin tanınması, kazanılmış kimi ekonomik hakların korunması gibi konularda yasa çıkartılması istemi ile yapılan eylemler gösterilebilir. Bu aşamada işçi sınıfı bağımsız politik bir güç olma yolundadır. Sermayeye karşı savaşım vermekte, ama henüz kendi öz politik çıkarlarını tam olarak göremektedir. Bu dönemde proletarya ilk savaşım deneyimlerini edinir. Burjuvazinin başını çektiği demokrasi savaşımlarında ön safta döğüşür.

2.GELİŞME DÜZEYİ: Proletarya, savaşım deneyimlerine ve kendi dışında geliştirilen bilimsel öğretiye dayanarak kendi öncü devrim-

ci politik partisini kurar. Böylece politikasını burjuvazinin politikasından ayırır. Partisi sayesinde *bağımsız politik bir güç* durumuna gelir. Partinin öncülüğündeki işçi sınıfı, sınıf savaşımının getirdiği her sorunu kendi sınıf görüşü açısından ele almasını, çeşitli savaşım biçimlerinden yararlanmasını öğrenir. Bu, işçi sınıfının, diğer emekçilerin barış, demokrasi ve sosyalizm için verdikleri savaşımda başı çeken güç olabilmesinin vazgeçilmez koşuludur. Ancak kendi bağımsız politikasını öncü partisi aracılığı ile ustaca uygulayabilen bir işçi sınıfı, öteki emekçilerle bağlaşıklık kurar ve bu bağlaşıklıkta egemen duruma gelir.

Savaşımın bu gelişme düzeyinde proletarya artık önünde duran, yerine göre burjuva demokratik devrimini başlatma ya da tamamlama, yerine göre sosyalist devrimi gerçekleştirme görevini yerine getirecek güce erişir.

Proletarya 1847'de Marks ve Engels'in eliyle Komünistler Birliği'ni, 1864'de de 1. Enternasyonal'i kurarak ilk kez kendi bağımsız politik örgütlerini oluşturdu. I. Enternasyonal'in aldığı bir kararda Marks ve Engels şöyle diyorlardı: İşçi sınıfı "mülk sahibi sınıfların bütün şiddetine karşı ancak kendisi mülk sahibi sınıfların bütün parti yapılarının tersi bir özel politik parti şeklinde yapılanırsa bir sınıf olarak davranmış olur; işçi sınıfının politik parti olarak bu yapılanması toplumsal devrimin ve sonul amacı olan sınıfların kaldırılmasının utkusu için vazgeçilmezdir." 1871 Paris Komünü deneyimi bu saptamayı daha da kesinleştirdi. İlk proletarya devrimi olan Paris Komünü ile işçi sınıfı artık bağımsız politik bir güç olduğunu ispatladı. Ve yine Paris Komünü'nde proleter devriminde "özel politik parti"nin önemi açıklığa kavuştu.

Emperyalizm çağının başlaması ile, Lenin yeni koşullara uygun yeni tip parti öğretisini geliştirdi ve ilk yeni tip partiyi, Bolşevik Partisi'ni kurdu. Bu nedenle işçi sınıfının savaşımının bu gelişme düzeyine ulaşması ile uluslararası işçi sınıfı hareketinde Leninci aşama başlamış oldu.

Emperyalizm çağının başlaması aynı zamanda beraberinde oportünizm olgusunu getirip işçi sınıfının saflarına soktu.

Somut koşullarda işçi sınıfının savaşımında, savaşımın bu iki düzeyi birlikte bulunur. Bir bütün olarak sınıf, ileri kesimlerin etkisi ile ikinci savaşım düzeyine ulaşmış bulunsa bile sınıfın geri öğeleri savaşımın birinci gelişme düzeyini aşamazlar. Sınıfın bir kısmının hâlâ bağımsız politik savaşımın ve onun gereği olan öncü partinin zorunluluğunu görememiş olması oportünizme kapı açar.

sınıfın bir kısmının savaşımın alt düzeyinde takılıp kalmış olması, burjuva ve küçükburjuva politikalarının işçi sınıfının saflarına sızıp onu bölmesinin, yani oportünizmin objektif nedenlerinden birisini oluşturur.

3. GELİŞME DÜZEYİ: Diğer emekçilerle bağlaşıklık içinde *sosyalist devrimi* yapıp erke gelmesi ile işçi sınıfının savaşımı yeni bir düzeye ulaşır. Artık önünde burjuva rejimini yıkmakla ilgili değil, sosyalist toplumu ve giderek komünist toplumu kurmakla ilgili görevler durmaktadır. İşçi sınıfı artık egemen sınıftır. Ve artık işçi sınıfı *tüm emekçilere her alanda örnek olma* görevini üstlenmiştir. İşçi sınıfı savaşımın bu aşamasında toplumu ve devleti yönetmesini öğrenir. Sınıfsal bağlaşıklıklarını güçlendirir. Sömürüyü kaldırır. Sosyalizmin temellerini kurar. Bu, *sosyalizme geçiş* dönemidir. Ekonomik, sosyal, politik ve kültürel alandaki dönüşümlerin başarıya ulaşması ile geçiş dönemini tamamlar, *sosyalizmi kurar*, burjuvazi üzerinde kesin utkuyu sağlar.

4. GELİŞME DÜZEYİ: Sosyalizmin kurulmasıyla işçi sınıfı artık herhangi bir toplumun değil, sosyalist toplumun ana politik ve toplumsal gücü durumuna gelir. Bu nedenle sorumlulukları artar. İşçi sınıfı kooperatif köylülüğü ve sosyalist aydınlarla bağlaşıklık halinde *gelişmiş sosyalist toplumu oluşturma*ya başlar. Bu aşamada işçi sınıfının savaşımı, emekçilerin maddi ve kültürel yaşam koşullarını iyileştirmek, uluslararası alanda barışı ve antiemperyalist güçleri güçlendirmek, bütün bunları yapabilmek için sosyalizmin ekonomik gücünü artırmak üzerinde yoğunlaşmıştır.

5. GELİŞME DÜZEYİ: Halen yeryüzünde tek bir ülkenin, ilk sosyalist devrimi utkuya ulaştıran ülkenin, Lenin'in ülkesinin işçi sınıfı, Sovyet işçi sınıfı gelişmiş sosyalizmi kurmuş, *gelişmiş sosyalizmi* sürekli *geliştirme* aşamasına yükselmiştir. Sovyet işçi sınıfı bu açıdan, kapitalizmden komünizme doğru yürüyen uluslararası işçi sınıfının en önünde yer almaktadır. 1917'lerde olduğu gibi, bugün de, SSCB işçi sınıfı Lenin'in partisinin öncülüğünde insanlığın hiç geçmediği yerlerden ilk defa geçmekte, uluslararası işçi sınıfına yol açmaktadır. Bu nedenle de görevi o denli ağır, yürüttüğü savaşım o denli karmaşıktır.

Uluslararası işçi sınıfının savaşımının genel gelişme düzeylerini aşağıdaki gibi şemalaştırabiliriz. Bu şemalaştırmayı, ancak o dönemde uluslararası işçi hareketinin başını çeken ulusal müfrezenin savaşamının gelişme düzeyine bakarak yapabiliriz.

Gelişme düzeyi	Yıllar	Başı çeken ulusal müfreze
1. Kendiliğinden sınıf	16.yüzyıl.-1871	İngiltere, daha sonra Fransa, Almanya ve öteki Batı Avrupa ülkeleri
KENDİSİ İÇİN SINIF 2. Bağımsız politik güç.Sosyalist devrimi amaçlayan sınıf.	1871-1917	Batı Avrupa, 1905'den sonra Rusya
3. Sosyalizmi kuran sınıf	1917-1936	SSCB.
4. Gelişmiş sosyalizmi kuran sınıf	1936-1977	SSCB.
5. Gelişmiş sosyalizmi geliştiren sınıf.	1977-	SSCB.

Kuşkusuz ki bu, gerçek durumu bütün karmaşıklığı ile göstermekten uzak, basitleştirilmiş bir şemadır.

Günümüzde uluslararası işçi sınıfının çeşitli müfrezeleri savaşımın farklı düzeylerinde bulunuyorlar. Bunun temelinde kapitalizmin eşitsiz gelişmesi yatıyor. Uluslararası işçi sınıfının üç ana müfrezesi (sosyalist ülkeler işçi sınıfı, kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve Asya ve Afrika ülkelerinde oluşmakta olan işçi sınıfı) savaşımın çok farklı düzeylerinde bulunuyorlar. Bundan bazı sonuçlar çıkıyor:

- uluslararası işçi sınıfının birbirinden çok farklı savaşım düzeylerinde bulunan bütün ulusal müfrezeleri barış, demokrasi ve sosyalizm hedefleri çevresinde ve emperyalizmin karşısında yer alıyorlar. Bu, uluslararası işçi sınıfının davranış birliği ve dayanışma içinde olması için bir temel oluşturuyor;
- bugün uluslararası işçi sınıfının yeni oluşmakta olan müfrezeleri daha ileri düzeylerde bulunan ulusal müfrezelerin, özellikle de başta SSCB olmak üzere reel sosyalizm ülkeleri işçi sınıfının gücünden ve deneyiminden destek alıyor. Bu nedenle, bu yeni müfrezelerin bağımsız politik bir güç durumuna gelmeleri süreci, eskisine göre çok daha kısa sürüyor;

- uluslararası işçi sınıfının en önde yürüyen ulusal müfrezeleri SSCB ve diğer sosyalist ülkeler işçi sınıfları diğer ulusal müfrezelerden kopuk biçimde ilerlemiyorlar. Önde giden müfrezelerin başarıları, tüm uluslararası işçi sınıfının savaşımına yol gösteriyor, her bir ulusal müfrezenin, bu deneyimlerden yararlanarak, bulunduğu düzeyde kendi savaşımının kalitesini yükseltmesi için olanaklar sağlıyor. En ileri müfrezeler uluslararası işçi sınıfının tümünün genel gelişme aşamalarının belirlenmesinde belirleyici rolü oynuyor. Yani örneğin, uluslararası işçi sınıfının gelişmesindeki gelişmiş sosyalizmi geliştirme aşamasının ana özelliklerini belirleyen, SSCB işçi sınıfından başkası değildir. Öte yandan en ileri müfrezeler başarı kazandıkça uluslararası işçi sınıfının tümü ile uluslararası burjuvazi arasındaki güçler dengesi de işçi sınıfından yana değişikliğe uğruyor. Örneğin bugün, SSCB işçi sınıfının gelişmiş sosyalizm kuruculuğunu tamamlayıp gelişmiş sosyalizmi geliştirme aşamasına geçmesi, böylece SSCB'nin daha da güçlenmesi tüm uluslararası işçi sınıfını uluslararası burjuvazi karşısında daha güçlü kılıyor. Bu durum ise iki sonuca yol açıyor:

1. Uluslararası işçi sınıfının en ileri müfrezeleri tüm dünya emekçilerinin umudu durumuna geliyor ve onların artan dayanışmasını elde ediyor.

2. Buna karşılık düşman da boş durmuyor. Uluslararası gericilik saldırısının sivri ucunu sosyalist ülkeler işçi sınıfına yöneltiyor.

Günümüzde tüm ülkelerde devrimci öncü parti ile tüm sınıf ve öteki emekçi yığınlar arasındaki bağın sağlamlaştırılması her zamankinden daha büyük bir önem kazanıyor. Ve bu bağın daha da sağlamlaştırılması işçi hareketinin ileriye doğru yeni adımlar atmasının belirleyici koşuludur.

V. İŞÇİ SINIFININ TARİHSEL MİSYONU ÖĞRETİSİ GEÇERLİLİĞİNİ KORUYOR

Marks ve Engels'in oluşturduğu, Lenin'in geliştirdiği işçi sınıfının tarihsel misyonu öğretisi bugün de tüm dünyada geçerlidir. Çünkü dünyamız kapitalizmden sosyalizme ve komünizme geçiş çağını yaşamaya devam ediyor. Bugün sosyalist ve kapitalist ülkelerdeki komünist ve işçi partileri, gelişmekte olan ülkelerdeki Marksist-Leninist öncü partiler, işçi sınıfının dünya çapındaki tarihsel misyonunu gerçekleştirmesi doğrultusunda çalışıyorlar.

Ama, günümüzde hem "yeni bir toplum"dan, "toplumsal değişiklikler"den, hatta "sosyalizm"den söz edip, hem de işçi sınıfının ve onun devrimci partisinin öncülüğünü yadsıyan akımlar da varlıklarını sürdürüyorlar. Reel sosyalizmin güçlenmesi, gerçekleştirilen sosyalist ve ulusal kurtuluş devrimleri sosyalizmin kaçınılmazlığını gittikçe daha açık gösteriyor. Bu durumda, "sosyalizm kurulacak ama işçi sınıfının öncülüğünde değil "diyen burjuva ve revizyonist akımlara da günümüz kapitalizmini korumakta özel bir görev düşüyor. Çünkü, sosyalizm işçi sınıfının öncülüğü ve partisinin yol göstericiliği olmadan gerçekleşemez.

Gerek burjuva, gerekse revizyonist ideologlar işçi sınıfının tarihsel misyonunu inkar eden teoriler üretiyorlar. Dönek M.Djilas "işçi sınıfının artık devrimci bir güç olmaktan çıktığını, onun yerini, öğretmenler, sanatçılar, mühendisler, teknik elemanlar ve idari işlerde çalışan personelden oluşan 'yeni bir sınıf'ın aldığını" söylüyor. Fransız döneği Garaudy, işçi sınıfının aydınlarla kaynaşıp birleşerek "yeni tarihsel bir blok" oluşturduğunu , bu bloğun başını ise artık aydınların çektiğini söylüyor. F.Marek öncülüğün gençliğe geçtiğini ispatlamaya çalışıyor. Venezuella'lı revizyonist T.Petkoff ise devrimde öncü rolün çok çeşitli toplumsal katmanlar arasında sürekli el değiştirebileceğini, öncü rolü işçi sınıfının olduğu gibi marjinal kesimlerin, küçük burjuvazinin ya da ara katmanların da oynayabileceğini söylüyor.

Çekoslovakya'da 1968 bunalımına yol açan hareketin ideologlarından O.Şik de sosyalist bir toplumda işçi sınıfı ile aydınlar arasındaki ilişkilerin "eskimiş" teorilere göre ayarlanamıyacağını, devrimci ruhun artık işçi sınıfından aydınlara geçmekte olduğunu söylüyor.

ABD ve Batı Avrupa'da taraftarları olan "Yeni Sol" akımının ideologlarından bir kısmı ise, örneğin R.Mile, P.Goodman, M.Brown, T.Roszak gibileri ana devrimci güç olarak lumpen proletaryayı görü-

yorlar. Devrimin kendiliğinden olacağını söylüyorlar. Partinin rolünü yadsıyorlar. Bunlar anarşistlerin geçen yüzyıldan beri savundukları fikirlerdir. "Yeni Sol"un bu kesimi işi dünyamızda ana çelişkinin kapitalizmle sosyalizm arasında değil, kişi ile toplum arasında olduğunu söylemeye, "doğaya geri dönüş" çağrıları yapmaya kadar vardırıyor. Ezici çoğunluğunun aydın olmasına karşın, "Yeni Sol"cuların bu kesimi bilimi zararlı bir şey olarak görüp aydın düşmanı tavırlar takınıyor.

"Yeni Sol"cuların bir diğer kesimi ise öncü rolü aydınların, özellikle de öğrencilerin oynayabileceğini söylüyor. Bunların ideologları arasında H.Marcuse ve C.W.Mills'i sayabiliriz. Bunlar, aydınları, özellikle de öğrencileri "bağımsız bir politik güç" olarak davranmaya, devrimci savaşımda öncülük rolünü üstlenmeye, kentlerde partizan savaşları başlatmaya çağırıyorlar. Bu fikirler son tahlilde Troçkist fikirlerin yeni bir biçimidir.

İster sağ, ister "sol" olsun işçi sınıfının tarihsel misyonunu ve onun devrimci partisinin öncü rolünü yadsıyanlar, gelişmiş kapitalist ülkelerde bilimsel teknik devrimin etkisi ile toplumsal yapıda ve bu arada proletaryanın kendi iç yapısında meydana gelen değişmeleri yanlış değerlendiriyorlar. Bunlar bilimsel-teknik devrim (BTD) sonunda işçi sınıfının en önemli üretici güç olmaktan çıktığını, hatta yok olmaya başladığını ileri sürüyorlar. Gelişmiş ülkelerdeki bugünkü modern, önemli ölçüde kafa emeği kullanan kalifiye işçi sınıfının proleter niteliklerini koruduğunu görmüyorlar. Daha ilkel üretim araçlarının başında büyük ölçüde kol emeği ile çalışan proletaryada takılıp kalıyorlar. Oysa işçi sınıfının en önemli üretici güç olması, kol emeği ile çalışmasından değil, her zaman için en gelişmiş üretim araçlarını kullanmasından, zenginliklerin en büyük kısmını üretmesinden ileri geliyor.

İşçi sınıfının tarihsel misyonunu yadsıyanların bir kısmı ise gelişmiş kapitalist ülkelerdeki, hatta sosyalist ülkelerdeki işçi sınıfının "burjuvalaştığı"nı iddia ediyorlar. Buna kanıt olarak işçi sınıfının yaşam düzeyinin yükselmesini gösteriyorlar. Oysa, işçi sınıfının tarihsel misyonu onun yoksul ya da "zengin" olmasından değil, hiçbir zaman üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olmayan ve sömürmeyen, her zaman emeği ile yaşayan bir sınıf olmasından ileri geliyor. Kaldı ki, kapitalist toplumda proletaryanın "zengin"leştiği, yani gerçek ücretlerin yükseldiği dönemler azdır. Öte yandan kapitalist toplumda proletaryanın sömürülme oranının yükselmesi sürekli bir eğilim halindedir.

BTD'in etkisinin görece zayıf olduğu ülkemiz gibi orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi sınıfının tarihsel misyonunu reddedenler ise (T.Petkoff gibi), bu işi daha ince yapıyorlar. Lafa, "İşçi sınıfı öncülük edebilir ama..." diye başlıyorlar.

Ülkemizde de sol adına konuşan çeşitli ideologlar işçi sınıfının tarihsel misyonunu ve devrimci partisinin yol göstericiliğini çeşitli bahanelerle yadsıyorlar. Bunlardan bir kısmı Türkiye'de kapitalizmin yeterince gelişmediğini öne sürerek işçi sınıfının sayı ve nitelikçe güçsüz olduğunu ispatlamaya uğraşıyor. Bunun sonucu olarak geçmişte devrimi başlatacak güç olarak sadece yurtsever subayları görüp umutlarını ordu içinde cunta oluşturma çalışmalarına bağlayanlar çıktı. Pek çok ideolog, Türkiye'de işçi sınıfının varlığı ve öncülüğünü kağıt üzerinde kabul ettikten sonra, "ama işçi sınıfı devrim yapmıyor" deyip, Türkiye gibi bir ülkede devrimi işçi sınıfı adına küçük grupların "başlatma"sını öneriyor. Bu da aslında işçi sınıfının en devrimci sınıf olduğuna inanmamaktır. İşçi sınıfının en devrimci sınıf olduğuna inanan, Marksist-Leninist fikirleri ona benimsetmek için öncelikle işçi sınıfının içinde çalışır, verdiği savaşımlarda onun yanında yer alır, ona kendi bilimini öğretirken onun gerçek somut sorunlarını, savaşım yöntemlerini öğrenir. Oysa işçi sınıfının öncülüğünü sadece kağıt üzerinde kabul edenler, kendi politik çalışmalarında ağırlığı gençliğe, aydınlara, köylülüğe, orta katmanlara veriyorlar.

Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri'nde de saptandığı gibi,ülkemizde işçi sınıfı çalışabilir nüfusun 1/4'ünü oluşturuyor ve bu oran büyüyor. Son 24 Ocak önlemleri ile sanayinin büyümesi durdu,bu da sanayi proletaryasının sayıca artmasını geçici olarak yavaşlattı. Ama, yine de 24 Ocak önlemleri orta katmanlar, küçük üreticiler arasında büyük yıkıma yol açıyor. Bu da proleterleşmeyi hızlandırıyor. Şu anda sanayi içinde olmasa bile, çok sayıda kişi yarı işsiz, gündelikçi işçi, işportacı, seyyar satıcı vb. olmak zorunda kalıyor. Ön-proleter ve yarı-proleter durumuna geliyor. Bunlar yarının işçileridir. Öte yandan ülkemizde işçi sınıfının gücü sadece nicel olarak değil, nitel olarak da artıyor. 1975-1980 arası yapılan politik ve ekonomik işçi eylemleri ile işçi sınıfı önemli bir savaşım özdeneyimi kazandı. 1 Mayıs eylemleri, genel direniş gibi savaşım gelenekleri oluştu. Bunlar tüm toplumu etkiledi. İşçi örgütleri ülke çapında önemli bir politik gelişme olduğunda gözlerin ilk çevrildiği yerlerden biri durumuna geldi. 12 Eylül ile birlikte işçi hareketi üzerindeki baskıların yoğunlaştırılmasına karşın bugün Türkiye işçi sını-

fı toplumda sayısal gücünün çok daha ötesinde bir rol oynama durumundadır. İşçi sınıfımızın, uzun yılların illegal ve legal savaşım deneyine sahip bir politik hareketi vardır.

Bu durumda, Türkiye işçi sınıfının henüz yeterince oluşmadığını, politik bir güç durumuna gelmediğini öne sürmek ya da işçi sınıfının devrimci eylemlerden uzak durduğunu bahane etmek, işçi sınıfına güvenmemektir, onun tarihsel misyonunu yadsımaktır.

Uluslararası alanda sağ sosyal demokratlar da işçi sınıfının tarihsel misyonunu yadsıyorlar. Bu amaçla kapitalist toplumda proletarya ile öteki emekçiler, orta katmanlar arasındaki sınırları silikleştirmeye çalışıyorlar. İşçi sınıfının, memurlar, serbest meslek sahipleri, küçük ve orta üreticiler ve diğer üretim araçları sahipleri ile birlikte "orta sınıf"ta yer aldığını iddia ediyorlar.

Ülkemizdeki reformist akımlar da gerek politik gerekse sendikal alanda sınıf barışını savunarak, işçi sınıfının tarihsel misyonunu görmesini engellemeye çalışıyor. İşçi sınıfı kavramını kullanmayıp, "çalışanlar", "işalanlar", "ezilenler" vb. kavramlarla işçi sınıfı ile diğer halk kesimleri arasındaki farkları silikleştirmeye çalışıyor. Köylülüğün büyük kısmının yaşam düzeyinin işçilerden daha düşük olmasını kanıt göstererek en fazla haksızlığa uğrayan köylülükmüş izlenimini uyandırmaya çalışıyor ve böylece emekçi köylülüğün ancak işçi sınıfının öncülüğünde gerçekten kurtulabileceğini görmesini engellemeye uğraşıyor.

Uluslararası sağ sosyal demokrasi kendi sınıf uzlaşmacısı politikasını uygulayabilmek için işçi partileri yerine bütün "orta sınıf"ları kapsayacak bir "halk" partisi kurulması formülünü uzun zamandır savunuyor. Son yıllarda ise bu görüş, hiçbir sınıfın partisi olmayacak "yeni parti"ler kurulması şeklinde öne sürülüyor.

Ülkemizde de kimi demokrat aydınlar, 12 Eylül darbesinin yarattığı sarsıntıdan sonra, "yeni bir parti" kurulması görüşünü, ülkemize "Çarlık Rusyasına özgü bir öğreti olan Leninizmden arınmış", "Marksist teorinin bağımsız partisi"nin, böylesi bir "işçi partisi"nin kurulmasını savunuyorlar. Bu görüşü öne sürenler, işçi sınıfının Leninci partisi olmadan savaşmasını istiyorlar. Oysa işçi sınıfı tarihsel misyonunu ancak Leninci partisi öncülüğünde gerçekleştirebilir.

VI. TARİHSEL MİSYONUN İŞÇİ SINIFIMIZA VE TKP'YE GETİRDİĞİ YÜKÜMLÜLÜK

Uluslararası işçi sınıfının dünya çapındaki tarihsel misyonunun yerine getirilmesinde bugün Türkiye proletaryasına şu görevler düşüyor:

1) En geniş barış ve demokrasi güçlerini ulusal, demokratik bir cephede birleştirerek faşist diktatörlüğün yıkılmasında başı çekmek,

2) Çıkarları oligarşi ile çatışan tüm sınıf ve katmanlara ulusal demokrasinin kurulmasında öncülük etmek.

3) Tüm halkın birleşik güçlerine antiemperyalist demokratik halk devriminin tamamlanmasında öncülük etmek.

4) Tüm emekçilerin önünde antiemperyalist demokratik halk devriminin sosyalist devrime büyümesini sağlamak. Proletarya diktatörlüğünü kurmak.

Türkiye işçi sınıfının bilinçli, örgütlü, devrimci öncüsü olarak TKP bu görevlerin gerçekleştirilmesinde işçi sınıfına somut yolları göstermekle yükümlüdür.

Ama özellikle günümüz koşullarında öncü güç olmak her zamankinden daha fazla çaba, özveri, yaratıcılık gerektiriyor. Öncülük görevini sürekli pekiştirmek ve bu konumların zayıflamasına izin vermemek gerekiyor. Bu da yüksek düzeyde politik olgunluk, politikanın hazırlanması ve yürütülmesinde olağanüstü bir hüner ister. Disiplinin arttırılmasını ister. Partinin yığınlarla bağının sürekli sıkılaştırılmasını ister. Lenin, "kendi kendini 'öncü' birlik diye adlandırmak yetmez, *bütün* öteki birliklerin bizim başta yürüdüğümüzü görecekleri ve kabul etmek zorunda kalacakları şekilde davranmak gerekir" diyordu.

TKP, Türkiye işçi sınıfının devrimci görevini yerine getirebilmesine yardım etmek için, öncü parti rolünü geliştirmek için kendi önüne güncel bir hedef koydu. Bu hedef *TKP'ni onun katılımı olmaksızın hiçbir ulusal ve sosyal sorunun çözülemeyeceği bir düzeye yükseltmek*tir. TKP bu hedefe ulaşabilmek için 5. Kongrede her biri ötekiyle sıkı sıkıya bağlı, biri olmadan ötekilerin de gerçekleşmeyeceği şu görevleri saptadı: 1) Partiyi, kadroları polise karşı korumak; 2) Parti saflarını arındırmak, parti üyeliğini yüksek bir onur haline getirmek, parti disiplinini, otoritesini en yükseğe çıkarmak; 3)İdeolojik çalışmayı ve parti içi eğitimi yükseltmek, Mark-

sizm-Leninizmi ülkemiz koşullarına daha yaratıcı uygulamak; 4) Ilkeli ve esnek bir politika ile partinin politik gelişmelere müdahale olanaklarını artırmak; 5) Partinin yığın bağlarını bağlaşıklık politikası da içinde her yoldan güçlendirmek; 6) Partinin uluslararası bağlarını daha güçlendirmek, proleter enternasyonalizmine daha sıkı sarılmak.

NOTLAR:

VII. KOMÜNİSTLER VE İŞÇİ SINIFI

1)İŞÇİ SINIFI İÇİNDE ÇALIŞMA

Komünistler öncellikle işçi sınıfı içinde çalışırlar. Bir komünist partisinin gücünün ana göstergelerinden birisi işçi sınıfı içinde ne ölçüde kök salabildiğidir.

Komünistler işçiler arasında örgütlenme ve onların bilincini yükseltme çalışması yürütürler. İşçi sınıfının birliğini sağlamak ve korumak için çaba gösterirler.

Komünistlerin işçiler içindeki çalışmasında işyeri çalışması özel bir yer tutar. Çünkü işyerleri çok sayıda işçinin birlikte üretim yaptığı, çalıştığı yerlerdir. İşçi her şeyden önce işyerinde işçidir. İşçi olmanın verdiği tüm özellikleri öncellikle işyerinde edinir ve gösterir.

Komünistler işyerinde çok çeşitli biçimlerde örgütlenir ve çalışırlar. Sendikal çalışma, bu açıdan, komünistlerin işyeri parti çalışmasında çok önemli rol oynayan bir araçtır. Komünistler sendika çalışması ile parti çalışmasını birbirinin yerine koymamaya dikkat ederler. Ama, işyerinde yapılan parti çalışmasının başarılı olup olmadığının en önemli göstergelerinden birisi, bu işyerindeki sendikal örgütlenmenin ve savaşımın düzeyidir.

Sendikalar yalnız işyeri değil, işkolu, bölge ve ülke çapında da, komünist partisinin işçi çalışmasında baş yeri tutarlar. Komünistler birer politik öncü olarak sendikaları da yönlendirmeye çalışırlar. Sendikalar en geniş, en yığınsal işçi örgütleridir. Komünistler sendikaları kendi kendini yöneten emekçi örgütleri olarak kabul ederler. Sendikaların günlük çalışmalarına aktif katılırlar. Böylece en geniş emekçi yığınları ile temas kurarlar, onlarla iç içe geçerler.

2) İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ İÇİN SAVAŞIM:

Şimdiye kadar hep işçi sınıfından bir bütün olarak söz ettik. Komünist partisinin işçi sınıfının öncü örgütü olduğunu söyledik. Oysa gerçek yaşamda işçi sınıfı çoğu zaman sendikal ve politik bakımdan bölünmüştür. İşçiler farklı savaşım anlayışında sendikalara bölünmüştür. İşçilerin önemli bir kısmı burjuva partilerinin ve yanı sıra küçükburjuva akımların etkisi altındadır.

Komünistler bu koşullarda işçi sınıfının politik ve sendikal birliği için savaşım verirler. İşçi sınıfının birliğine ulaşabilmek için çeşitli eylem birliği politikaları izlerler. İşçi sınıfının eylem birliği, dünya görüşüne, politik ve ideolojik anlayışına bakmaksızın,

işçi sınıfı ve tüm emekçilerin ortak çıkarları için, işçi hareketindeki çeşitli akım, parti ve örgütlerin, işçi sınıfının farklı kesimlerinin birlikte savaşım yürütmesidir.

İşçi sınıfının birliği ve eylem birliği politikası, işçi sınıfının tarihsel misyonu öğretisinin getirdiği bir zorunluluktur. Çünkü ancak kendi bağımsız politik çıkarları doğrultusunda birlikte davranabilen bir işçi sınıfı kapitalizmi yıkıp sosyalizmi kurabilir.

İşçi sınıfının kapitalizmdeki bölünmüşlüğü rastlantısal bir olay değildir. Kapitalizmde işçi sınıfının ve işçi hareketinin gelişmesi ile bağlı objektif nedenlerin ve çeşitli politik ve toplumsal güçlerin etkinlikleri ile bağlı sübjektif nedenlerin bir sonucudur.

İşçi sınıfının bölünmüşlüğünün objektif nedenleri:

- Özel mülkiyetin egemenliğinin bölücü etkisi. Burjuvazinin açık ve gizli baskıları.
- İşçi sınıfının farklı katman ve kategorilerde işçilerden oluşması. Bu farklılık, yapılan işin niteliğinin farklılığından, kalifikasyon, ücret vb. konulardaki farklılıklarından ileri gelir. Tekelci kapitalizm geliştikçe bu farklılaşmalar daha da artar.
- İşçiler arası rekabet.
- Her kapitalist ülkede şu ya da bu ölçüde ayrıcalıklı işçiler, işçi aristokrasisi ve işçi bürokrasisi bulunması.
- İşçi sınıfının saflarına kent ve köy küçükburjuvazisinden, kent yoksullarından gelme yeni işçilerin katılması. Özellikle iflasların hızlandığı dönemlerde işçilerin arasına katılan eski küçük işyeri sahiplerinin sayısının hızla artması işçi sınıfı saflarındaki küçükburjuva anlayışları arttırır. Bu da işçiler arası farklılıkları derinleştirir.
- Türkiye gibi ülkelerde işçi sınıfının çevresinin çok geniş bir önproleter ve yarı-proleter katmanla sarılı olması, işçilerle bunlar arasındaki sınırın kimi yerde silik olması, işçi devrinin yüksek olması.
- İşçi sınıfı saflarındaki din, mezhep ve ulus farklılıkları.

Burjuvazi bu objektif nedenlerden yararlanıp işçi sınıfını bölmek için özel çaba harcar.

İşçi sınıfının bölünmüşlüğünün sübjektif nedenleri:

- Antikomünizm ve antisovyetizm. Komünist partisine, onun politikasına karşı, SSCB ve öteki sosyalist ülkelerdeki sosyalist dev-

rimlere, sosyalizm kuruculuğuna karşı yoğun politik ve psikolojik savaş, karalama kampanyaları.

- Burjuva reformizminin ve küçükburjuva akımların etkisi.
- İşçi sınıfı içindeki sağ ve "sol" opotünistlerin, uzlaşmacı sendikacıların etkisi.
- Komünistlerin kendi yaptıkları hatalar. Birlik için doğru savaşım yönünü bulamamaları.

Ama objektif ya da sübjektif, bu nedenlerin hiçbiri işçi sınıfının birliğinden umut kesilmesine yol açacak nitelikte değildir. Tam tersine, işçilerin birliği için elverişli koşullar yaratan faktörler vardır.

İşçi sınıfının birliğini olanaklı kılan faktörler:

- Bütün işçilerin aynı sınıftan olmaları. Aralarında ne denli farklılıklar olursa olsun, bütün işçiler üretim araçlarının özel mülkiyetinden yoksun ve kendi işgücünü satarak geçinmek zorunda olan kişilerdir.
- Proletarya ve burjuvazi arasındaki savaşımın keskinleşmesi. Böylesi durumlarda işçiler ortak düşman karşısında daha kolay birleşirler.
- İşçilerin politik ve sendikal haklarını kısıtlama girişimleri, demokrasi güçlerini bir devrime ve askersel diktatörlük hatta faşist rejim getirerek ezme tehlikesi. Neo-faşist güçleri diriltme. Gerici ve faşist diktatötlüklerin işçi haklarını yoketmesi. Bu tehlikeli durumlar işçi sınıfı saflarını daha da sıkılaştırılmasına yol açabilir.
- Emperyalizmin saldırgan politikasının açıkça görülmesi, bir dünya savaşı çıkartmak isteğinin sosyalist ülkelerden değil, emperyalist ülkelerden geldiğinin anlaşılması.
- Ulusal bağımsızlığı pekiştirme isteği. Yabancı sermayenin işçiler arasında tepki yaratması.

Öznel faktörün artan rolü:

Ama işçi sınıfının birliğini olanaklı kılan bu faktörler de, birliğin gerçekten sağlanması için yeterli değildir. İşçi sınıfının öncü partisinin aktif ve amaçlı bir birlik politikası yürütmesi zorunludur. Tüm bunlar öznel faktörün, en başta da komünist partisinin artan rolüne işaret ediyor.

Bu politikanın ilkelerinin temelini Lenin, 1921'de hazırladığı İşçi Birlik Cephesi Üzerinde Tezler'de atmıştır. Komünist Enternasyonalin 1935'de yapılan 7. Kongresinde Lenin'in işçi sınıfının eylem birliği ile ilgili görüşleri yeniden gündeme getirilip geliştirildi.

Komünistlerin işçi sınıfının birliği politikasının ilkeleri:

- Birlik politikası güderken komünistlerin, işçi sınıfının çıkar ve amaçlarından ayrı çıkar ve amaçları yoktur.
- Komünistlerin, öteki işçi örgütlerini ele geçirme, buralarda kendi egemenliklerini kurma gibi bir amaçları yoktur.
- Komünistler işçi sınıfının bütününün savaşım gücünü yükseltmeyi, sınıfın toplumdaki konum ve etkisini artırmayı, işçi sınıfının savaşımına, sadece onun günlük istemlerini başarıya ulaştırmasına değil, kapitalizmin egemenliğinin yıkılıp yerine sosyalizmin kurulmasına katkıda bulunmayı amaçlayan bir politika güderler.
- Komünistler faşistler dışında diğer bütün burjuva partilerinin yandaşı işçileri sınıf kardeşi olarak görürler.
- Komünistler farklı politik görüşlerden işçileri ortak bir savaşıma sokabilmek için, işçi yığınlarını birlik politikasına kazanabilmek için sistemli bir yığın çalışması yaparlar.
- Farklı politik görüşlerden işçilerin ortak savaşıma girmesini engelleyen şeylerin üstesinden en kolay bir şekilde tabanda gelinebilir. Farklı görüşlerden işçiler arasındaki mesafenin işyeri düzeyinde aşılması, geniş işçi yığınlarının birlikte eylemlere girmeleri kaçınılmazlıkla öteki işçi örgütlerinin yöneticilerini de etkileyecektir. İşçi örgütleri arasındaki işbirliği ancak aşağıdan birlik yukarıdan birlikle desteklendiği zaman istikrarlı, etkin ve kalıcı bir işbirliği halini alır. Yukarıdan birlik çeşitli parti ve sendikaların yönetim organları, yöneticileri arasında anlaşmaya varılması demektir.
- Birliğe giden yol ortak savaşımdan geçer. Ortak savaşım farklı bölüklerden işçileri birbirlerine yakınlaştırır. Aralarında güven sağlar. Böylece işbirliğinin önkoşulları doğar. Bunun sağlanabilmesi için komünistlerin özel bir esneklik göstermeleri, somut görevlerin ortak yerine getirilebilmesi için somut yollar bulma yeteneği edinmeleri gerekir.
- Komünistler işçi sınıfının birliği için gerektiğinde politik ödünler vermeye hazırdırlar. Ama bu ödünlerin kendi bağımsız davranma olanaklarını ellerinden almamasına dikkat ederler.

- Birlik politikasının başarılı olmasının bir koşulu da, işbirliğine katılanların anlaşma sonucu üzerlerine aldıkları yükümlülüklere sıkı sıkıya uymalarıdır.

- Komünistler eylem birliği politikası sırasında bağlaşıklarının yanlış görüşlerine karşı ideolojik savaşımı sürdürürler. Bağlaşıklarına yöneltilen amaçlı ve yapıcı eleştiri işbirliğini zedelemez, tersine birliği güçlendirir. Kuşkusuz yapılacak eleştiri saldırgan ve yerici değerlendirmelerden, dogmatik basitleştirmelerden arınmış olmalıdır.

- Komünistler eylem birliği sırasında bilinçli antikomünist tavır alıp burjuvazi ile işbirliği yapan "bağlaşık"larla antikomünist görüşlerden etkilenenleri bir kefeye koymazlar. İşçi sınıfının eylem birliğine zarar verenlerle, emekçilerin çıkarları için, barış ve sosyalizm için komünistlerle birlikte savaşıma girmek istediğinde olanları bir kefeye koymazlar. Komünistler, kendi politikalarını doğru bulmayan ya da çalışmalarına karşı eleştirel tavır alan herkese antikomünist damgasını basmazlar.

Komünistlerin işçi sınıfının birliği politikalarının içeriğini, "kime karşı ne için birlik" sorusunun yanıtını, her somut aşamanın politik hedefleri belirler. Ama hangi somut hedef için olursa olsun, işçi sınıfının birliği yolundaki her kazanım, sosyalizm yolunda daha bugünden atılmış dev bir adımdır.

Sendikal Birlik:

Komünistler sendikal birlik politikasını işçi sınıfının birliğinin önemli bir parçası olarak savunurlar. Sendika yöneticilerinin çok çeşitli politik görüşlerden olmasını doğal karşılarlar.

Komünist partilerinin politik alanda birlik politikasının başarılı olduğu durumlarda genellikle sendikalararası işbirliğinde de daha büyük başarılar sağlanmaktadır. Buna karşılık, farklı görüşten sendikalar arasında iyi işbirliği ilişkilerinin kurulması da politik alanda yakınlaşmayı kolaylaştırır.

İşçi sınıfının sendikal birliğini gerçekleştirmek politik birliğini gerçekleştirmekten genellikle daha kolaydır. Bunda sendikal alanda politik görüş farklılıklarının görece daha az önem taşıması rol oynar. Komünistlerin sendikal birlik politikası, işçilerin aynı sendikalarda örgütlenmesini, bu sendikalarda farklı politik görüşlere rağmen kendi çıkarları için ortak sendikal savaşım vermelerini ve farklı sendikaların işçi sınıfının ortak çıkarları için sendikal eylem birliği yap-

malarını sağlamayı amaçlar. Sendikal demokrasiyi güçlendirme savaşımıyle sendikal birlik için savaşım bir madalyonun iki yüzü gibidir. Komünistler aynı zamanda işçi sınıfının uluslararası sendikal birliği için çalışırlar.

Uluslararası deneyim sendikal birliği sağlamanın oldukça karmaşık ve güç bir iş olduğunu gösteriyor. Sendikal eylem birlikleri ancak komünistlerin ve öteki birlik yanlılarının aktif, hedef gözeten çabaları ile gerçekleşebilir.

Sendikal birlik politikası her ülkede o ülkenin özgül koşullarına göre çok farklı yanlar taşır.

Sendikal eylem birlikleri çeşitli düzeylerde yapılabilir:

1) Bir işyerinde toplu sözleşme amacı ile yapılan eylem birlikleri.

2) Sosyal güvenlik, sağlık , iş güvenliği, eğitim, konut gibi sosyal konularda, işçi denetimi sağlamak gibi demokratik haklar konusunda işyeri, işkolu, tüm ülke çapında yapılan eylem birlikleri.

3) Erkteki büyük sermaye çevrelerinin olanaklarını sınırlamak için yapılan eylem birlikleri.

Ayrıca emperyalizme bağımlı ülkelerde sendikalar yabancı sermayenin ulusal ekonomiye verdiği zararları önlemek için de eylem birlikleri yaparlar.

***

Son olarak şunu belirtmek gerekir, kapitalizm koşullarında, yukarıda daha önce ele alınan objektif ve sübjektif nedenlerden dolayı, tüm işçilerin birliğini sağlamak olanaksızdır. Komünistler kapitalizm koşullarında işçilerin çoğunluğunun birliğini sağlamayı amaçlarlar. Bu olanaklıdır. Kaldı ki, sosyalist devrim ancak işçi sınıfının çoğunluğunun kazanıldığı koşullarda olanaklıdır. Lenin komünistlere, sosyalist devrim için, işçi sınıfının çoğunluğunu sosyalizm ülkülerine kazanmanın ve onun sosyal bakımdan belirleyici kesimlerinin örgütsel öncülüğünü elde etmenin zorunlu olduğunu öğretmiştir.

NOTLAR:

KÜÇÜK SÖZLÜK

İşçi sınıfı ve proletarya: Kapitalist ülkelerde işçi sınıfı her türlü üretim aracının mülkiyetinden yoksundur. Varlığını sürdürebilmek için işgücünü satmak, yani kendini kapitalistlere sömürtmek zorundadır. Burjuva devletinin baskısı altındadır. İşte bu, hiçbir üretim aracına sahip olmayan, ezilen, "zincirlerinden başka kaybedecek birşeyi olmayan" işçilere proletarya da diyoruz.

Sosyalist ülkelerdeyse işçi sınıfı sosyalist devrimi gerçekleştirmiş, egemen sınıf durumuna gelmiştir. Bu ülkelerde artık işçi sınıfı zincirlerinden, yani her türlü baskı ve sömürüden kurtulmuştur. Sosyalist devletin başında bulunduğu için, bütün öteki emekçilerle birlikte toplumdaki zenginliklerin sahibi durumuna gelmiştir. Toplumu yöneten güç konumundadır.

Dünya sosyalist sistemi: İşçi sınıfının erkte bulunduğu ve işçi sınıfının Marksist-Leninist öncü partisi tarafından yönetilen, komünizmi kurmayı amaçlayan devletlerin oluşturduğu sistem. Dünya sosyalist sistemi antiemperyalist savaşımın belirleyici gücüdür.

Üretici güçler: Üretim araçları ve onları kullanan insanların tümü. Örneğin bir fabrikada, üretimde kullanılan tezgahlar, avadanlık, fabrika binası, kullanılan ham madde, ve enerji üretim araçlarını oluşturur. Bunlarla üretim yapan işçiler, üretime katkıda bulunan kafa emekçileri üretici güçlerin diğer parçasını oluşturur. Giderek bilim de başlıbaşına bir üretici güç durumuna gelmektedir. Üretici güçler sürekli gelişim halindedir.

Üretim ilişkileri: Maddi zenginliklerin üretimi,değişimi ve dağılımı sırasında insanlar arasında kurulan ilişkiler. Üretim ilişkilerini belirleyen, üretim araçlarının mülkiyetinin niteliğidir. Örneğin üretim araçlarının üzerinde kapitalist özel mülkiyetin bulunduğu toplumlarda kapitalist üretim ilişkileri vardır. Üretim ilişkileri objektiftir, insan irade ve bilincinden bağımsızdır.

Üst yapı: Toplumdaki kurum ve görüşlerin toplamıdır. Bunlar, toplumun ekonomik yapısına, yani o toplumdaki üretim ilişkilerinin tümüne uygun düşen politik, hukuksal, felsefi, ahlaksal, estetik, dinsel kurum ve görüşlerdir.

Başka bir şekilde ifade edersek, üst yapı, toplumdaki ekonomik

ilişkiler, yani üretim ilişkileri dışındaki ilişkilerin tümü demektir. Sosyal-sınıfsal, politik ve tinsel ilişkilerden oluşur.

Marjinal kesimler: Nüfusun toplumun "kenar"ında kalan, belirli bir sınıfın içinde yer almayan, üretimden kopuk kesimi.

Ara ya da orta katmanlar: Burjuvazi ile proletarya arasında yer alan toplumsal sınıf ve gruplar. Orta katmanlar, üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip küçükburjuvalardan (zanaatçılar, esnaf, orta ve küçük köylüler); üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip olmayan ve kapitalistlerin yanında ücretle çalışan aydınların ve memurların çoğunluğundan, evine iş alanlardan ve sınıfını yitirmiş öğelerden, kent yoksullarından oluşur. Ekonomik ve toplumsal durumları gereği, orta katmanların politik davranışları istikrarsızdır, kimi zaman işçi sınıfının, kimi zaman ise burjuvazinin yanında saf tutarlar. İşçi sınıfı sosyalizm için verdiği savaşımda orta katmanları en önemli bağlaşıklarından olarak görür. Çünkü orta katmanların önemli bir kısmı çöküntüye uğramakta ve durumu bakımından işçi sınıfına yaklaşmaktadır.

Küçükburjuvazi: Proletarya ile burjuvazi arasında yer alan ara katmanlardan biri. Küçükburjuvazi, zanaatçılardan, esnaftan, orta ve küçük köylülerden, vb. oluşur. Küçükburjuvazinin proletaryadan farklı olan yanı üretim araçlarına sahip olmasıdır. Kapitalistlerden farklı olan yanı ise kendisinin de çalışmasıdır. Küçükburjuvalar bazen tek başlarına, kimi zaman ise yanlarında başkalarını da çalıştırarak çalışırlar. Hem üretim aracı sahibi hem de emekçi olan küçükburjuvazinin bu ikili niteliği onun politik savaşımda da sürekli yalpalamasına yol açar. Kimi zaman burjuvazi ile kimi zaman ise işçi sınıfı ile bağlaşıklık kurmasına neden olur. Günümüz koşullarında, kapitalizm geliştikçe, küçükburjuvazinin büyük kısmı üretim araçlarını yitirmekte ve ücretli olarak çalışmak zorunda kalmaktadır.

Sömürü oranı: İşçinin ürettiği artı-değer miktarı ile aldığı ücret miktarı arasındaki oran. Örneğin 8 saatlik bir işgünü boyunca işçi tarafından üretilen yeni değerden kapitaliste giden miktar ile işçinin eline ücret olarak geçen miktarın karşılaştırılması sömürü oranını gösterir.

İşçi hareketi: İşçi sınıfının çıkarlarını korumak ve geliştirmek için ekonomik, politik, örgütsel ve ideolojik alanlarda gösterdiği çabaların tümü, sendikal ve politik savaşımın toplamı. Bu çabaların içinde belirleyici olan işçi sınıfının kendi Marksist-Leninist partisini ve bilimsel dünya görüşü olan Marksizm-Leninizmi kurup geliştirmesi, politik erki ele geçirmek, sosyalizmi ve komünizmi kurmak için bilimsel strateji ve taktikler hazırlayıp uygulamasıdır. İşçi hareketi, işçi sınıfının burjuvaziye ve sağ ve "sol" oportünizme karşı verdiği, tarihsel olarak birbirini izleyen savaşımlar ve eylemler zincirinden oluşur.

SORULAR

1) İşçi sınıfının tarihsel bir misyonu olmasının nedenleri nelerdir?

2) İşçi sınıfının, tarihsel misyonunu gerçekleştirmek için öteki emekçilerle bağlaşıklık kurması niçin zorunluluktur ?
İşçi sınıfının nüfusun ezici çoğunluğunu oluşturduğu ve öteki emekçilerin sayıca zayıf olduğu bir ülkede de bu zorunluluk yürürlükte midir? Yürürlükte olup olmamasının nedenlerini açıklayın.

3) İşçi sınıfının tarihsel misyonu öğretisinin önemini gözden uzak tutmak devrimcileri ne gibi yanılgılara sürükleyebilir?

4) İşçi sınıfı niçin gelişmesinin bütün düzeylerinde en devrimci sınıf olma özelliğini korur ?

5) Günümüzde işçilerin çalışma biçiminde önemli değişiklikler oluyor. Kaba kol emeğinin yerini gittikçe daha fazla ölçüde kalifiye emek, kafa emeği alıyor. Bu durum işçi sınıfının tarihsel misyonunun önemini azaltır mı ? Ya da bu misyonun öteki emekçilere geçmesine veya bu misyonunun onlarla paylaşılmasına yol açar mı? Nedenleriyle açıklayın.